Кошт нумару 5 кап.

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРЭС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Нявыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не вяртаюцца.

КАНТОРА: Менск, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА: [illegible]

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ: [illegible]

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ: [illegible] Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, ва ўсіх аддзяленьнях Беларускага Дзяржаўнага Выдавецтва і [illegible]. АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

10 год выданьня. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА. № 239 (2728) Пятніца, 18-га кастрычніка 1929 г.

РАШАЮЧЫЯ МЕРАПРЫЕМСТВЫ у справе хлебазагатоўчай кампаніі.

У разгортваньні хлебазагатоўчай кампаніі выразна выявіліся яе асноўныя недахопы. Перш-на-перш няўменьне арганізацый, якія ўдзельнічаюць у хлебазагатоўчай кампаніі, недастатковасьць фінансавага, гаспадарчага і арганізацыйнага ўплыву. Выкарыстаньне тавараснабжэньня, мабілізацыя бядняцкіх і серадняцкіх мас, накіраваньне ў вёску рабочых брыгад і шэраг буйных мерапрыёмстваў праводзіцца з вялікаю няроўнасьцю: абавязкова што-небудзь адстае. Задачы загатоўчай кампаніі хоць і ўвязваюцца ў нашай агітацыі з агульна-палітычнымі і гаспадарчымі задачамі, але на практыцы ў гаспадарчых мерапрыёмствах яны бяруцца ня ў цэлым, як гэта неабходна рабіць, а разрозьнена, без узаемнай сувязі. Між тым ключ да вырашэньня задач загатоўчай кампаніі іменна ў мэтазгоднай увязцы яе з агульна-гаспадарчымі задачамі, асабліва з работай па сацыялістычнай перабудове сельскай гаспадаркі. Там, дзе гэтай сувязі няма, найлепшая агітацыя вісіць у паветры і не дае належнага эфэкту.

Гэту сувязь паміж хлебазагатоўчай кампаніяй і палітыкай партыі ў галіне індустрыялізацыі і калектывізацыі дасканала разумее кулак, які спрабуе, як гэта відаць з сотні прыкладаў, сарваць шляхам націску на хлебны рынак асноўны курс партыі. Кулак ня толькі затрымлівае продаж хлеба, ён манэўруе, замяняючы жыта і пшаніцу фуражом і іншымі другараднымі культурамі, з намерам стварыць для рабочай дзяржавы цяжкасьці ў забясьпечаньні харчамі. Кулак спрабуе ўзьдзейнічаць на заможную частку вёскі, на нятустойлівыя элемэнты з асяродку серадніякоў, на паасобныя калгасы. Мы б'ем кулака на важнейшых вучастках загатоўчага фронту, але кулак выкручваецца, праладзіць у той або іншы асяродак з-за нераўнамернасьці націску на рычагі ўзьдзейнічаньня.

Мала сказаць, што кастрычнік—рашаючы месяц хлебазагатовак. Трэба зрабіць яго сапраўды рашаючым. Дзеля гэтага трэба падцягнуцца на ўсіх вучастках работы. У галіне фінансавай у нас адстаюць такія важнейшыя мерапрыёмствы, як самаабкладаньне, акладное страхаваньне, высканьне пратэрмінаваных пазык, збор паявых узносаў у кааперацыю і інш. У тавараснабжэньні да вёскі яшчэ не даведзены ўсе неабходныя прамтавары ў поўным асартымэнце. Адмоўны ўплыў гэтых недахопаў узмацняецца кепскім скарыстаньнем фінансавых мерапрыёмстваў і тавараснабжэньня ў якасьці зброі клясавай палітыкі. Кулак вельмі часта ўхіляецца ад тых або іншых падатковых абавязацельстваў, кулак ухітраецца атрымліваць дэфіцытныя тавары, ня выканаўшы цьвёрдых заданьняў па продажу хлеба і г. д. Між тым, пытаньне аб рашучай ліквідацыі кулацкага супраціўленьня зьяўляецца цэнтральным пунктам кампаніі.

Рашучы ўдар па кулаку зробіць кастрычнік сапраўды рашаючым месяцам хлебазагатовак. У кастрычніку цьвёрдыя заданьні па продажу кулаком хлеба, у першую чаргу жыта і пшаніцы, павінны быць абавязкова, бяз усякіх пасьлабленьняў, цалкам выкананы. У гэтай адносіне прыклад акуратнага і правільнага выкананьня сваіх абавязкаў перад рабочай дзяржавай павінен даць вёсцы сацыялістычны сэктар сельскай гаспадаркі: саўгасы і калгасы. Таму абавязкова трэба, каб у кастрычніку саўгасы і калгасы здалі поўнасьцю ўсе 100 проц. сваіх лішкаў хлеба. Той калгас, які хавае хлеб, утойвае сапраўдны размер сваіх лішкаў, ці прадае на старану, як кулак і спэкулянт, зрывае кампанію, ня можа разглядацца інакш, як лжэкалгас. У кастрычніку трэба рашуча патрабаваць выкананьня абавязацельстваў кантрактантамі. Серадняк і бядняк, а тым больш заможныя элемэнты вёскі павінны ведаць, што тэрміны абавязацельстваў па кантрактацыі павінны сурова захоўвацца. Там, дзе гэтыя тэрміны парушаны, неабходна неадкладная здача кантрактантамі лішкаў. Апроч таго, трэба неаслабна сачыць за тым, каб у адносіне серадняка не дапускаліся перагібы.

Зараз вельмі востра паўсталі пытаньні хлебных перавозак, мабілізацыі складаў і тары. Гэтага мы павінны дабіцца чаго-б гэта не каштавала. У другой палове кастрычніка трэба значна ўзмацніць тэмп загатовак, асабліва ў галіне харчовых культур і вырашэньня транспартных і складзкіх цяжкасьцяў. Трэба пачаць работу па-рэвалюцыйнаму. Толькі тады кастрычнік будзе сапраўды рашаючым месяцам хлебазагатовак.

КІТАЙСКІЯ БЕЛАБАНДЫТЫ НЯ СПЫНЯЮЦЬ РАСПРАЎ НАД САВЕЦКІМІ ГРАМАДЗЯНАМІ.

Пагалоўнае звальненьне савецкіх служачых з У.-К. чыгункі.

Гвалтоўна прымушаюць прымаць кітайскае падданства.

ТОКІЁ, 16-X. Як паведамляюць з Харбіну, надыходзіць пагалоўнае звальненьне ўсіх савецкіх служачых У-К чыгункі, якія ня звольніліся самі да гэтага часу ці якіх ня звольніла кітайская ўлада, калі яны не пажадаюць перайсьці ў кітайскае падданства.

Белаэмігранты зьвярнуліся з заклікам да расейскіх эмігрантаў-чыгуначнікаў ва ўсіх краінах, абяцаючы ім пасады на УК чыгунцы ў выпадку, калі яны згодзяцца прыняць кітайскае падданства.

Арышты савецкіх грамадзян ня спыняюцца.

ТОКІЁ, 16-X. Водлуг паведамленьня з Харбіну, 13-га кастрычніка ў Сумбэйскі лягер паслана новая партыя арыштаваных савецкіх грамадзян на двух перапоўненых грузавіках. Сярод арыштаваных ёсьць жанчыны.

* * *

ТОКІЁ, 16-X. З Харбіну паведамляюць, што кіраўніцтва УК чыгункі фармуе два санітарных паязды. Каля станцыі Харбін зышоў з рэек поезд, які рабіў манэўры.

Супроць немагчымага турэмнага рэжыму

Галадоўка 1.300 савецкіх грамадзян

ТОКІЁ, 16-X. Згодна паведамленьня з Харбіну ад 15-га кастрычніка, галадоўка 1.300 зьняволеных у Сумбэйскім лягеры савецкіх грамадзян прадаўжаецца трэці дзень.

Зьняволеныя патрабуюць: 1) абвясьціць абвінавачаньне, 2) вызваліць усіх тых, каму ня будзе абвешчана абвінавачаньне, асабліва жанчын, 3) устанавіць не астрожны, а лягерны рэжым, бо сучасны рэжым нават горшы за астрожны, бо арыштаваным забаронена сьпяваць, памяшканьні не апальваюцца і не асьвятляюцца і не дапушчаюцца спатканьні з сваякамі. Галадоўка абвешчана на 3 дні, аднак, калі адміністрацыя лягеру ня зробіць ніякіх зьмен у рэжыме, дык галадоўка будзе прадаўжацца. Зьняволеныя зьвярнуліся да нямецкага генэральнага консула Шлебэ з просьбаю наведаць лягер.

Сур'ёзная сутычка паміж нанкінцамі і Гамінцьзюнам.

ШАНХАЙ, 17-X. На фронце Луньхайскай чыгункі каля Хэйшыгуаню здарылася сутычка паміж нанкінскім войскам і Гамінцьзюнам. Вынікі бойкі невядомы. Гамінцьзюнаўская дапамога згрупоўваецца ў Лёяне (Хэнань), у раёне якога гэтымі днямі чакаецца сур'ёзны бой. Значныя сілы Гамінцьзюну накіроўваюцца ўніз па рэчцы Жоўтай з мэтаю зайсьці ў тыл урадаваму войску. Пасылка ўрадавага войска на Пэйпін-Ханькоўскай чыгунцы прадаўжаецца.

ПАДРАБЯЗНАСЬЦІ ПРЫГАВОРУ ПА СПРАВЕ 38.

Паўнейшае парушэньне судовага статуту.

ТОКІЁ, 16-X. З Харбіну паведамляюць, што абвяшчэньне прыгавару па справе 38 адбывалася ў такой-жа нязвычайнай форме, як і ўвесь ход працэсу.

Здавалася, што, згодна судовага статуту, прыгавар будзе абвешчан у памяшканьні суду. Там сабраліся сваякі падсудных, абарона і журналісты. Між тым аказалася, што прыгавар быў агалошан у астрозе, у памяшканьні астрожнай капліцы, куды выклікаты былі падсудныя. Абаронцы аб гэтым нават ня былі паведамлены.

Падсудныя выслухалі прысуд спакойна. Прысуд дзівіць сваёй суровасьцю і бяссэнсоўнасьцю, асабліва пасьля таго, як абвінавачаньне на працэсе скандальным чынам праваліласа.

Самавольна захоплена памяшканьне і маемасьць аддзяленьня Дальбанку.

ТОКІЁ, 16-X. Кітайская ўлада захапіла памяшканьне і ўсю маемасьць аддзяленьня Дальбанку ў Хайлары. Старшыня ліквідацыйнай камісіі Дальбанку зьвярнуўся да ўлады з пратэстам. Памяшканьні і маемасьць, якія належаць банку, выкарыстаны для патрэб кітайскай арміі. Акт опісу рэквізаванай рэчаў складзен ня быў.

* * *

ТОКІЁ, 16-X. Згодна паведамленьня з Хайлару (Манчжурыя) памяшканьне Дальбанку, у якім жылі былыя супрацоўнікі, заняты кітайскім войскам. Супрацоўнікі з памяшканьня выселены.

Нямецкае пасольства зьвярнулася да савецкага і нанкінскага ўрадаў з прапановай узаемна адмяніць рэпрэсыўныя меры супроць прыватных асоб.

(Паведамленьне ТАСС).

МАСКВА. 9 кастрычніка нямецкае пасольства ў Маскве па даручэньні свайго ўраду перадало Народнаму Камісарыяту па Замежных Справах памятную запіску.

У гэтай запісцы нямецкае пасольства, у якасьці абаронцы савецкіх інтарэсаў у Кітаі і кітайскіх інтарэсаў у СССР, прапануе савецкаму і нанкінскаму ўрадам узаемна адмяніць рэпрэсыўныя меры, ужытыя імі ў сувязі з савецка-кітайскім канфліктам супроць прыватных асоб і, у прыватнасьці, вызваліць і даць амністыю інтэрніраваным ці зьняволеным у астрогах грамадзянам другой краіны.

16 кастрычніка нямецкаму пасольству ў Маскве быў перададзен адказ, у якім Народны Камісарыят па Замежных Справах, па даручэньні савецкага ўраду, выказвае ўдзячнасьць нямецкаму ўраду за праяўленую ім ініцыятыву і паведамляе, што саюзны ўрад не палічыў магчымым згадзіцца на прапанову нямецкага ўраду, бо гэтая прапанова ня прыводзіць да мэты з прычыны таго, што нанкінскі ўрад ня лічыцца з узятымі на сябе абавязкамі і абяцаньнямі і адмаўляецца да гэтага часу выявіць добрую волю і гатоўнасьць да лёяльнага выкананьня згод.

У Саюзе ССР.

Расстраляны кулакі тэрарысты.

РЫБІНСК, 16-X. Згодна прыгавору акрсуду, расстраляны кулакі Бендзін і Балядын—забойцы грамадзкага працаўніка—селяніна Калёсава, які раскрыў жудасную справу кулацкага тэрору над беднякамі вёскі Луцкава. Брату Балядзіна—Аляксею расстрэл заменен на 10 гадоў астрогу з суровым адмежаваньнем.

КАМЯНЕЦ-ПАДОЛЬСК, 17-X. У мястэчку Старая Вушыца выязная сэсія акруговага суду разглядзела справу кулакоў-тэрарыстаў, якія ўчынілі замах на забойства сакратара ячэйкі Бабінюка і старшыні сельсавету Дзінюка. Тры кулакі засуджаны да расстрэлу з адабраньнем усёй маёмасьці.

Паводка ў Ленінградзе праходзіць.

ЛЕНІНГРАД, 16-X. Вада на Няве шпарка зьніжаецца. Заводы, якія знаходзяцца ў паласе затапленьня, працуюць. Зруйнаваньні, зробленыя вадою, вельмі нязначныя. Дзякуючы ўжытым захадам, колькасьць ахвяр людзьмі нязначная. Двое загінула разам з баржай на Няве, адзін пажарнік затануў пры выкананьні сваіх абавязкаў. Небясьпека пакуль што мінула, але патрэбны неаслабны нагляд за стыхіяй у далейшым.

Пляны хлебазагатовак выконваюцца з вялікім перавышэньнем.

НОВАСІБІРСК, 14-X. 4 раёны Бійскай акругі выканалі месячныя пляны хлебазагатовак з вялікім перавышэньнем. За верасень спажывецкая кааперацыя акругі наладзіла каля тысячы фурманак чырвоных абозаў.

Сацыялістычнае спаборніцтва паміж узьбэкскімі бавоўнаробамі і тэкстыльшчыкамі.

САМАРКАНД, 17-X. 30-га кастрычніка з Узьбэкістану выяжджае дэлегацыя бавоўнаробаў для падпісаньня дагавораў на сацыялістычнае спаборніцтва паміж бавоўнаробамі і тэкстыльшчыкамі цэнтральных раёнаў СССР. У дэлегацыю ўвойдзе 25 чалавек батракоў, беднякоў, серадніякоў і рабочых бавоўначосных заводаў. Дэлегацыя падзеліцца на тры групы.

Дэлегаты Фэрганскай і Андыжанскай акругаў паедуць у Маскву; Карасьценскай, Самаркандзкай, Бухарскай, Кашта - Дар'інскай і Сурхан-Дар'інскай акругаў—у Івана-Вазьнясенск; дэлегаты-ж з Далёкага Харэзму —у Ленінград. Дэлегацыі возьмуць удзел у кастрычнікавых урачыстасьцях у Маскве, Ленінградзе і Іванаве.

Павялічылася патрэбнасьць у кваліфікаванай рабочай сіле.

ЛЕНІНГРАД, 14-X. У сувязі з пераходам на бесперапынны тыдзень працы шэраг буйных ленінградзкіх прадпрыемстваў падае на біржу працы патрабаваньні на кваліфікаваную рабочую сілу.

Для здавальненьня гэтай патрэбнасьці ленінградзкая біржа працы распачала фармаваць з беспрацоўных спэцыяльныя кадры кваліфікаваных рабочых. Асаблівая ўвага зьвернута на выкарыстаньне моладзі, колькасьць якой на біржы дасягае 20 тысяч чалавек.

Фронт барацьбы пашыраецца.

НОВЫЯ РАЙЁНЫ АХОПЛЕНЫ ЗАБАСТОВАЧНЫМ РУХАМ.

Сац.-дэмакраты дапамагаюць фашыстам зрываць забастоўкі рабочых.

ДА ЗАБАСТОЎКІ ГАРНЯКОЎ ПАЎНОЧНА-ЧЭСКАГА РАЁНУ ДАЛУЧАЮЦЦА НОВЫЯ ТЫСЯЧЫ РАБОЧЫХ З 13-ці КАПАЛЬНЯЎ.

Выбухаюць стыхійныя забастоўкі.

ПРАГА, 16-X. Барацьба гарнякоў Паўночна-чэскага раёну за павялічэньне заработку і супроць рацыяналізацыі пашыраецца. Выбухаюць стыхійныя забастоўкі. У панядзелак выбухнула стачка ў капальні „Анна Андро“ з-за пявырашэньня пытаньня аб начных зьменах. У той самы дзень да стачкі далучылася яшчэ 13 капальняў. Бастуе разам 6 тысяч рабочых.

Бастуючыя далучыліся да платформы, ухваленай канфэрэнцыямі чырвоным саюзу гарнякоў.

Рэфармісты забараняюць сваім сябром удзельнічаць у забастоўцы. Рэфармісты перакопваюць рабочых спыніць стачку, пагражаючы звальненьнем і пазбаўленьнем прафсаюзнай дапамогі па беспрацоўі.

Вакол праблемы беспрацоўя ў Англіі.

ЛЁНДАН, 16-X. Рост беспрацоўя ў Англіі выклікае жвавую дыскусію ў ангельскіх палітычных колах. Лібэральная газата „Дэйлі Кронікль“ зазначае, што кансэрватыўныя лідэры зьбіраюцца паставіць на галасаваньне палаты вобшчын пытаньне аб выказе недавер'я ўраду. Парляманцкая фракцыя лібэралаў выкажацца супроць гэтай спробы кансэрватараў, бо ў выпадку хуткага падзеньня ўраду лібэральная партыя будзе пазбаўлена магчымасьці зазначаць, што і Бальдвін і Макданальд ня справіліся з вырашэньнем пытаньняў аб беспрацоўі і што адзіным сродкам у гэтым напрамку зьяўляецца плян Лёйд Джорджа.

Макданальд абяцае скарачэньне рабочага дню.

ЛЁНДАН, 16-X. Рэйтэр паведамляе: «Сёньня ўвечары ўрад паведаміў прадстаўнікоў фэдэрацыі гарнякоў, што спачатку новага году будзе праведзена ўсюды скарачэньне рабочага дню на 2 гадзіны без скарачэньня заработку ў якасьці першага кроку пераходу да закону аб 8-мігадзінным дні працы ў капальнях, устаноўленага кансэрватыўным урадам Бальдвіна, замест ранейшага 7-мігадзіннага».

Рабочыя даюць адпор сацыял-дэмакратам.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 16-X. Пленум міжсаюзнага аб'яднаньня фінляндзкіх прафсаюзаў, які адбыўся 14-15 кастрычніка, зьяўляецца важным этапам у фінскім рабочым руху. Пленум зганьбіў правыя ваганьні некаторых сяброў прэзыдыуму гэтага аб'яднаньня. Сябры раскольніцкай сацыял-дэмакратычнай прафсаюзнай дэлегацыі выключаны з ліку сяброў прафсаюзаў. Пленум ухваліў не пасылаць прадстаўніка фінскіх прафсаюзаў на жэнеўскую канфэрэнцыю працы. Буржуазны і сацыял-дэмакратычны друк ацэньвае пастановы пленуму, як „перамогу Масквы“.

Рабочыя капальнікі перамаглі.

СТАКГОЛЬМ, 16-X. 6-цітыднёвая забастоўка капальнікаў скончылася перамогаю рабочых. Часткова здаволена патрабаваньне аб павялічэньні заработку. Усе бастуючыя прымаюцца назад на працу.

Прадпрыёмцы пазбаўляюцца ў далейшым права звальняць рабочых бяз згоды прафсаюзу.

Рост папулярнасьці „Ротэ Фанэ“.

БЭРЛІН, 14-X. У сувязі з энэргічнай выкрываючай кампаніяй «Ротэ Фанэ» па справах аб злоўжываньнях у бэрлінскай магістратуры, а таксама ў сувязі са шчырым падтрыманьнем газэты з боку бастуючых трубапракладчыкаў, папулярнасьць органу кампартыі сярод бэрлінскіх працоўных усё расьце.

14 ПАРТЫЯ ЗАКОНЧЫЛАСЯ ПЕРАМОГАЙ БАГАЛЮБАВА.

БЭРЛІН, 17-X. 14-я партыя шахматнага матчу на першынства між Алёхіным і Багалюбавым скончылася перамогаю Багалюбава на 71-м ходзе. Становішча матчу: Алёхін выйграў 6 партый, Багалюбаў—4 і 4 скончыліся ў нічыю.

Грамадзянская вайна ў Аўганістане.

Атрады Надыр-хана разьбілі Рай-дэ-Кала і Мурад-Бэка.

ТЭРМЭЗ, 17-X. Тут атрыманы весткі, што атрад, накіраваны Надыр-ханам у Кухдамэн, разьбіў Рай-дэ-Кала і Мурад-Бэка (за 27 кілёмэтраў на поўнач ад Кабулу) атрад кугістанцаў, які знаходзіцца пад камандаваньнем Бачэ-Сакао. Насельніцтву Кухдамэну і Кугістану было прапанавана падначаліцца і выдаць зброю. Некалькі плямёнаў прыслалі заяву аб пакорнасьці.

Сучасны пераможца Хабібулы Надыр-хан — адна з буйных палітычных фігур сучаснага Аўганістану. У перавароце 1919 году, які прывёў да ўлады Аманулу, Надыр-хан адыгрываў самую актыўную ролю. Ён быў адзіным з аўганскіх генэралаў, якому ўдалося пабіць у бойцы ангельцаў. У аўганскім урадзе Надыр-хан займаў паступова наступныя пасады: камандуючага войскам, вайсковага міністра, генэрал-губарнатара Кадгана-Бадэршанскай правінцыі і пасьля таго — пасланьніка ў Парыжы.

* * *

ТЭРМЭЗ, 17-X. Былы міністр асьветы ва ўрадзе Аманулы Хайз Мухамэд-хан назначан часова кіраўнікам міністэрства замежных спраў. Урад яшчэ ня складзен. Іншыя міністэрствы яшчэ не адчынены. У групах, блізкіх да Надыр-хана, тлумачаць адчыненьне аднаго толькі міністэрства замежных спраў, як дэманстрацыю імкненьняў Надыра захаваць незалежнасьць.

Надыр-хан карыстаецца посьпехамі.

ЛЁНДАН, 14-X. Агенцтва Рэйтэра паведамляе з Сімлы (Індыя): „Аўганскія плямёны, якія падтрымліваюць Надыр-хана, захапілі пост Мэкманд-Рабат каля Кандагару, які знаходзіўся ў руках прыхільнікаў Хабібулы. Шах-Валі-хан, брат Надыр-хана ўвайшоў у Кабул, аднак, не заўладаў яшчэ горадам, бо да гэтага часу адбываюцца яшчэ бойкі. Кабульская радыё-станцыя пакуль-што маўчыць“.

Зьезд французскага камсамолу.

Аднадушнасьць у падтрыманьні пастаноў X пленуму ВККІ.

ПАРЫЖ, 14-X. Зьезд французскага камсамолу зачыніўся. 6 дзён працы зьезду паказалі поўнае аднадушша яго ўдзельнікаў у сэнсе падтрыманьня пастаноў X пленуму Выканкому Камінтэрну і кангрэсу КІМ'у.

Ухвалена распачаць падрыхтоўку агульнафранцускага зьезду рабочай моладзі.

На кангрэсе славянскіх філёлёгаў

Выступленьні прадстаўнікоў БССР і УССР.

ПРАГА, 16-X. Выступіўшы з прывітаньнем ад імя „навуковага таварыства імя Шаўчэнкі“ на адбываючымся зараз кангрэсе славянскіх філёлёгаў, акадэмік Студзінскі ў заключнай частцы сваёй прамовы сказаў: «Сёньня мы стаім перад усім славянствам з вынікамі нашай навуковай працы. Няхай паўтары тысячы друкаваных аркушоў, якія выдаюцца штогоду усеўкраінскай Акадэміі Навук і Кіеве, тыя скромныя 150 друкаваных аркушоў, якімі можа пахваліцца навуковае таварыства імя Шаўчэнкі, будуць сьведкаю нашай працы.

Мы верым, што настане час, калі сярод славянаў ужо ня будзе больш падзелу на вольных і прыгнечаных, а будуць вольныя раўнапраўныя славянскія народы“.

Выступіўшы на абедзе, дадзеным у чэсьць кангрэсу, прадстаўнік літаратуразнаўцаў УССР Пілiпенка ў сьвёй прамове, закрануўшы пытаньне аб чэска-ўкраінскіх узаемаадносінах, зазначыў, што раней нацыянальна-рэвалюцыйны рух Украіны натхняўся чэскімі адраджэнцамі, сьляды чаго на сёньняшні дзень засталіся ў творчасьці самага папулярнага паэты Украіны Шаўчэнкі.

Зараз на савецкай Украіне 30-ці-міліённая большасьць украінскага народу карыстаецца самай поўнай свабодай культурна-нацыянальнага разьвіцьця.

Выступіўшы ад імя Беларускай Акадэміі Навук прафэсар Бузук выказаў сваю радасьць у сувязі з тым, што ён можа выступаць тут на мове 10-цімільённага народу, якую раней лічылі правінцыйным говарам „адзінай непадзельнай“ расейскай мовы, а зараз, дзякуючы савецкай уладзе, атрымаў поўную магчымасьць разьвіцьця, хутка займе належнае месца сярод славянскіх моваў.

Наконт агульных задач кангрэсу праф. Бузук сказаў: „Не для прапаганды ідэі панславізму сабраліся мы сюды. Прысутнасьць дэлегатаў Францыі, Італіі, Нямеччыны і інш. расцыі, Італіі, Нямеччыны і інш. пасоўвае рамкі кангрэсу да ступені фактару інтэрнацыянальнага значэньня“.

НАДЫХОДЗЯЧЫЯ КЛЯСАВЫЯ БОЙКІ.

(Ад нашага варшаўскага карэспандэнта).

Некалькі месяцаў назад, калі ўсе адзнакі сур'ёзнага гаспадарчага крызіса ў Польшчы ўжо былі наяўнымі, тагочасны прэм'ер-міністр Бартэль выступіў у сойме з дакладам аб гаспадарчым становішчы. Апэруючы афіцыйнымі данымі і спэцыяльна зробленымі дыяграмамі, прэм'ер даводзіў, што ўсё надзвычайна добра: ва ўсіх галінах гаспадаркі заўважаецца пэўны рост і крызіс зьяўляецца толькі выдумкаю антыдзяржаўных элемэнтаў і злонамерных людзей.

Даклад Бартэля нагэтулькі разыходзіцца з сапраўдным становішчам у краіне, што адзін з дэпутатаў устаў з месца, бездапаможна расьцягнуў рукі і наўна запытаў уголас:

— „Калі ўсё гэтак добра, дык чаму-ж так дрэнна“?..

Гэты дэпутат мімаволі даў належную ацэнку афіцыйным статыстычным даным, якія, як відаць, падрыхтоўваюцца для таго, каб замазваць сапраўдны стан рэчаў.

Кожны раз, калі праглядаеш гэтыя даныя, асабліва па пытаньнях працы, нязьменна ўзьнікае адно і тое-ж пытаньне: калі ўсё гэтак добра (г. зн. беспрацоўе зьмяншаецца, рэальны заработак ня зьніжаецца, дарагоўля не расьце), дык чаму-ж так дрэнна, чаму гарады і прамысловыя цэнтры перапоўнены беспрацоўнымі, чаму працоўныя жывуць у нэндзы, галадуюць, чаму ня спыняюцца хваляваньні ў галоўных галінах прамысловасьці і чым, урэшце, можна тлумачыць новы рост забастовачных настрояў, якія значна пачалі зьмяншацца пасьля вялічэзнай схваткі лодзінскіх тэкстыльшчыкаў з капіталам.

Насьпявае канфлікт па пытаньні аб заработку ў верхня-сілескай вугольнай прамысловасьці. Навакол гэтага канфлікту ўзьнялі лямант пэпээсаўцы і маладцы польскага Зубатава—Явароўскага, якія са скуры лужацца, каб даказаць гаспадаром, што яны адзін за аднаго лепшыя, калі справа ідзе аб падмане рабочых і прыдушэньні забастовачнага руху.

Згодна апошніх даных, штрэйхбрэхераўскім прафсаюзьнікам, нібыта, удалося ўвесьці рух у русло ўрадавага арбітражу. Але арбітражны падман выявіцца вельмі хутка. Аб гэтым сьведчыць агульнае нездаволеньне рабочых.

У значна горшым становішчы знаходзяцца гарнякі Дамброўскага вугольнага раёну. Там пакута дасягнула нячуваных разьмераў. Дамброўскія гарнякі поруч з лодзінскімі тэкстыльшчыкамі—самы абяздолены атрад польскага пралетарыяту. Адміністрацыйны тэрор, распыленасьць сіл і поўны заняпад прафсаюзных арганізацый у Дамброўскім басэйне перашкаджаюць неадкладнаму выступленьню. Але канфлікт надыходзіць, забастоўка становіцца нямінучай і набудзе самыя вострыя формы.

Ганебная гульня вядзецца пэпээсаўцамі і іх канкурэнтамі-яваўшчыкамі з рабочымі камунальных прадпрыёмстваў Варшавы. І тыя і іншыя зрабіліся самымі блізкімі прыяцелямі камунальных рабочых. Раптам, калі пэпээсаўцы высунулі прапанову аб выдачы з прычыны надыходзячай зімы адзіначасовай дапамогі ў разьмеры 50 проц. заработку, дык явароўшчыкі, з свайго боку, запрапанавалі 75 проц.

Ведаючы загадзя, што ўсё роўна дапамога ня будзе выплачана рабочым, явароўшчыкі правялі праз гарадзкое самакіраўніцтва пастанову аб дапамозе ў разьмеры 75 проц. заработку. А пасьля гэтага явароўшчыкі пастукаліся з чорнага ходу ў адны і другія дзьверы і, зразумела, бяз іх і, вядомая рэч, бяз іх ведама, магістрат, орган, падначалены гарадзкому самакіраўніцтву, скасаваў пастанову аб выдачы дапамогі на тэй падставе, што ў гарадзкіх касах няма грошай.

Замест дапамогі прэзыдэнт Варшавы Сламінскі зьвярнуўся са сьлёзнай адозвай да рабочых, распаўсюджанай у тысячах адбіткаў. Вынік быў зусім адваротны таму, які чакаўся. Ганебная камэдыя явароўшчыкаў і пэпээсаўцаў выклікала вялікае абурэньне ў масах. Рабочыя рыхтуюцца да забастоўкі, а міністэрства ўнутраных спраў мабілізуе штрэйхбрэхераў.

У сувязі з выкрыцьцём махінацый ППС і Явароўскага прыхільнасьць рабочых схіляецца да левай прафсаюзнай апазіцыі, якая высунула адзіную правільную прапанову: ня трэба ні 50-ціпроцантнай пэпээсаўскай падачкі, ні 75-ціпроцантнай—явароўшчыкаў. Рабочыя патрабуюць не адзіначасовай падачкі, а перагляду пытаньня аб заработку наогул.

Цьвёрда ўступае ў бой таксама перадавы атрад варшаўскага пралетарыяту—мэталёўцы. Мэталёўцаў у Варшаве каля 80 тысяч. Але, дзякуючы здрадніцкай тактыцы прафсаюзных пэпээсаўскіх вараціл, у чатырох існуючых у Варшаве прафсаюзах мэталёўцаў ня больш двух тысяч сяброў.

Левы прафсаюз мэталёўцаў гэтымі днямі быў зачынен адміністрацыйнаю ўладаю за тое, што ён высунуў патрабаваньне аб павялічэньні заработнай платы, пагражаючы забастоўкай. Рэжым на фабрыках, працуючых, галоўным чынам, на ваенныя патрэбы, казарменны. Заработная плата надзвычайна нізкая. З прычыны крызісу мае быць праведзена сур'ёзнае скарачэньне рабочых. Скарачэньню падлягаюць, зразумела, у першую чаргу западозраныя ў „ненадзейнасьці“.

1-га кастрычніка мінуў тэрмін калектыўнага ўгавору, але пэпээсаўскі прафсаюз і прафсаюз Явараўскага сьвядома не аднавілі яго, каб аўтаматычна захаваць старыя ўмовы працы. Улічваючы настрой рабочых, пэпээсаўцы ўхіляюцца сходаў і адкрытага абгаварваньня пытаньняў, зьвязаных з заработнай платай мэталёўцаў. Замест адкрытага абгаварэньня распаўсюджваюцца недарэчныя чуткі аб тым, нібыта пэпээсаўцы вядуць перамовы аб павялічэньні заработнай платы.

Левы прафсаюз мэталёўцаў правільна ўлічыў становішча, высунуўшы патрабаваньне 25 проц. дабаўкі для дарослых і 35 проц.—для падлеткаў і жанчын. Замест зачыненага саюзу ў якасьці кіраўніка будучай забастоўкі вырасла новая магутная арганізацыя—агульна-варшаўскі камітэт дзеяньня, які абапіраецца на мясцовыя камітэты дзеяньня ў асноўных прадпрыемствах.

Першая спроба сіл ужо пачалася. Выбухнула забастоўка ў буйнейшай мэталёапрацоўваючай фабрыцы „Паравоз“. Рабочыя патрабавалі адмаўленьня ад намечанага скарачэньня 60 рабочых. Адміністрацыя згадзілася. Забастоўка на фабрыцы «Паравоз» пакуль ліквідавана пастановаю рабочых, якія заявілі, што яны адновяць забастоўку тады, калі на барацьбу паўстануць усе мэталёўцы сталіцы.

На варшаўскіх мэталёвых заводах неспакойна. Кожны дзень праводзяцца на іх масоўкі і сходы. У шматлікіх рэзалюцыях падкрэсьліваецца найшчыльнейшая сувязь між эканамічнымі патрабаваньнямі рабочых і агульна-пралетарскімі палітычнымі лёзунгамі—барацьбой з фашызмам, з падрыхтоўкаю да вайны з СССР, супроць тэрору ў адносіне палітзьняволеных. На многіх фабрыках рабочыя патрабуюць пераводу ваеннай прамысловасьці на мірную.

Поруч з эканамічнымі патрабаваньнямі высоўваецца таксама патрабаваньне абароны польскай дэлегацыі з рабочых і сялян, якія вярнуліся з СССР.

Рух сярод варшаўскіх мэталёўцаў ужо пачаўся. У апошнюю нядзелю конная і пешая паліцыя разганяла асобныя дэманструючыя групы мэталёўцаў, каб не дапусьціць агульнага мітынгу, які павінен быў адбыцца на Гржыбоўскім пляцу.

Але ні паліцэйскія перамогі накшталт нядзельнай, ні падтасаваньне статыстычных даных—не дапамогуць. Нягледзячы на рэпрэсіі паліцыі асноўны атрад польскага пралетарыяту—мэталёўцы—выступаюць у бой.

А. Р.

Жорсткай самакрытыкай выкрыем недахваты ў працы апарату.

МАЦНЕЙ АГОНЬ ПА „АЛІЛУЙШЧЫКАХ“, ПРАВАЎХІЛІСЦКІХ ПРАКТЫКАХ, БЮРАКРАТАХ І ГЛУШЫЦЕЛЯХ САМАКРЫТЫКІ.

„Алілуйшчыкі“ на словах і праваўхілісты на справе.

[illegible]

(Полачаніна). С. М.

Яшчэ аб Прадасілікаце і яго кіраўніку Ваксману.

[illegible]

„Свой“.

Суд і сельсавет у абарону кулака

(Калінкавічы, Мазырскі акр.)

[illegible] с.-с. заяву—невядома. Але ў с.-савеце яна ляжала да 30-IX і была з давед-[illegible] гэтага зрабіць належныя вынікі.

Я. К—вы.

Бабруйскі пракурор супроць самакрытыкі.

(Ад нашага карэспандэнта)

Бабруйскі акруговы пракурор ня любіць самакрытыкі, ня любіць, калі на яго апарат скардзяцца людзі.

Скардзіліся сяляне на тое, што Слуцкі памоцнік пракурора праяўляе ў сваёй працы бюракратызм, што ў яго працы ёсьць скажэньні клясавай лініі, сувязь з прыватнікам, што пракурор —вартаўнік рэвалюцыйнай законнасьці п'янствуе і г. д.

Каму-ж, як не акруговаму пракурору прыходзіцца расьследваць гэту скаргу. Але акруговы пракурор ня любіць самакрытыкі і сам патурае злачынцам з свайго апарату. Замест таго, каб даскакала праверыць факт, каб выявіць сапраўднасьць, акруговы пракурор на скарзе сялян піша, што факты не падцьвердзіліся, а пагэтаму, натуральна, скарга застаецца без далейшага руху.

Памоцнік пракурора, узяты пад ахову свайго непасрэднага начальства, застаўся як за каменнай сьцяной.

Але ўсё тайнае, як кажуць, становіцца яўным. Пры чыстцы партыі выявіўся сапраўдны твар слуцкага пракурора. Тут выяўлена шэраг фактаў скрыўленьня клясавай лініі пракурорам, выяўлены факты шавінізму (забарона яўрэйскаму рабочаму выступаць на судзе на роднай мове). Пракурор практыкаваў і ролю хадатая за прыватнікаў і кулакоў, былі п'янства з прыватнікамі і кулакамі.

Фактаў шмат. і вельмі дзіўным зьяўляецца роля акруговага пракурора ў абароне гэтага вартаўніка „рэвалюцыйнай“ законнасьці. Яшчэ дзіўнейшым зьяўляецца тое, што такое «расьследваньне праводзілася» па заметцы селькора. Дасужы пракурор нават яшчэ не праверыўшы фактаў, паказаных у заметцы меў імпэт дабіцца выкрыцьця прозьвішча селькора, каб прыцягнуць яго да адказнасьці за „паклёп“.

Цяпер прыходзіцца прыцягнуць да адказнасьці самога пракурора.

Забалотны.

Дзесяць месяцаў валакіты па рэарганізацыі ілжэкалгасу Яваро̆ўскіх.

[illegible] дзеня 1929 г. у Аршанскую Акрсэкцыю піша: „Стан, у якім зараз знаходзіцца с.-г. арцель, патрабуе прыняцьця адпаведных мер. Увесь склад арцелі зьяўляецца сваякамі. За час існаваньня арцелі прынята 7 чалавек“.

Але ў гэтай адносіне ня сказана галоўнага. Арцель налічвае пяць гаспадарак, з іх 3 браты Яваро̆ўскія і 2 гаспадаркі іх блізкіх сваякоў, і калі да іх паступалі беднякі, дык пасьля некалькіх месяцаў яны прымушаны былі выходзіць з арцелі, іх выкідалі. У працягу 3-х год з арцелі вышла 7 беднякоў. Пацьверджаньне гэтага мы можам знайсьці ў акце інструктара Акркалгассэкцыі які абсьледваў яе 13 лютага 1929 г. Інструктар адзначае:

„У с.-г. арцелі разьвіваецца кулацкая гаспадарка. Група сваякоў Яваро̆ўскіх прымушае новых членаў падпарадкавацца іх эксплёатацыі, або пакінуць арцель. Прымаючы гэта пад увагу неабходна перагледзець склад арцелі“. І яшчэ ён напамінае, што аб гэтым маецца ўжо пастанова Круглянскага выканкому ад 5-XII—1928 г.

[illegible] зуючых гэты ілжэкалектыў. Атрымана ім 1000 руб. на рамонт будынкаў, якія скарысталі Яварáўскія не па прызначэньню. Кантрактацыю і здачу лішкаў зярна ў каапэрацыю прыходзіцца праводзіць у арцелі пад націскам. Няма аграмаджаньня жывога і мёртвага інвэнтару. Зямлі ў іх шмат, больш 70 дзесяцін. Калі прымалі беднякоў дык ім аддзялілі асобна зямлю для карыстаньня і горшую.

Якія-ж вывады з гэтага можна зрабіць? Заможныя элемэнты б. арэндатары Яварáўскія пад выглядам нацыянальнага калектыву вядуць кулацкую гаспадарку, скарыстоўваюць пры гэтым усе прывілеі, якімі карыстаюцца калектывы і Акркалгассэкцыя ім дапамагае ў гэтым.

У Аршанскай акрузе яшчэ зусім слаба праводзіцца работа па калектывізацыі польскай беднаты і Акркалгассэкцыя літаральна нічога не зрабіла ў гэтым кірунку, каб арганізаваць хоць адзін польскі калгас выключна з беднаты.

Прыклад з ілжэкалектывам Яварóўскіх гэта пацьвярджае.

С. А.

Клясавы вораг у пралетарскім асяродзьдзі.

НА АРШАНСКІМ ЧЫГУНАЧНЫМ ВУЗЬЛЕ ЗА 11 ДЗЁН КАСТРЫЧНІКА БЫЛО 11 АВАРЫЙ.

Прафарганізацыі не разгарнулі барацьбы з кулацкімі настроямі.

АРШАНСКІЯ ЧЫГУНАЧНІКІ ДАДУЦЬ РАШУЧЫ АДПОР ШКОДНІКАМ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА.

Згодна дырэктыў адпаведных органаў рабочыя службы руху і цягі павінны перайсьці 15 кастрычніка з 12-гадзіннага дзяжурства на 8-гадзіннае. Гэтае мерапрыемства сустракае ўпартае супраціўленьне тэй часткі рабочых, якая зьвязана са сваімі гаспадаркамі ў вёсцы, або займаецца так званым мяшочніцтвам. 12-гадзіннае дзяжурства давала ім права адпачываць 24-36 гадзін, а гэта давала ім магчымасьць 12-16 гадзін працаваць на сваёй гаспадарцы, або езьдзіць за некалькі станцый за прадуктамі. Праўда, на дзяжурствы гэтыя рабочыя прыходзілі заспаныя, стомленыя, адсюль—вялікая колькасьць няшчасных выпадкаў, прагулы, няўважлівыя нядбайныя адносіны да сваіх абавязкаў і г. д. Усё гэта вельмі дрэнна адбівалася на вытворчасьці. **Але людзей з кулацкай ідэалёгіяй і мяшочнікаў інтарэсы вытворчасьці зусім ня цікавяць.**

Асабліва абураюча трымаюць сябе адсталыя элемэнты сярод рабочых **Аршанскага вузла**. Відавочна, тут ёсьць уплыў кулацкай агітацыі ў сувязі таксама з хлебазагатоўкамі.

5 кастрычніка на сходзе рабочых службы руху ў часе дакладу ДН (начальніка 2-га аддзяленьня вучастку) па пытаньні аб 8-гадзінным дзяжурстве, нехта з месца крыкнуў:

— **Калі будзе праведзена 8-мігадзіннае дзяжурства, будзем біць вагоны...**

Прадстаўнік белбюро ЦК чыгуначнікаў, які прысутнічаў на гэтым сходзе, у адказ на гэту рэпліку выступіў з рэзкім адказам. Але такое «рэагаваньне» ня шмат дапамагло.

За апошні час на вучастку 2-га аддзяленьня здарыўся рад дзіўных выпадкаў, якія даюць падставу меркаваць, **што шкодныя элемэнты сярод чыгуначнікаў выконваюць сваю пагрозу.**

1 кастрычніка на ст. Прыяміна ў часе манэўраў пашкоджаны 2 вагоны. 4 кастрычніка як быццам наўмысьля таварны цягнік быў паданы на занятыя шлях. Толькі выпадкова ня здарылася няшчаснага выпадку. 6 кастрычніка на разьезьдзе № 3 здарылася сутычка цягнікоў, у выніку якой разьбіта 6 вагонаў, пашкоджана 9 вагонаў і два паравозы і разбураны шлях даўжынёю ў 50 мэтраў. 9 кастрычніка—зноў два няшчасныя выпадкі, 10-га—3 выпадкі, 11-га—зноў два.

Наогул **за 11 дзён кастрычніка зарэгістравана 11 сутычак цягнікоў і аварый**, у выніку якіх разьбіта 7 вагонаў, папсаваны 4 паравозы і 19 вагонаў і разбурана звыш 100 мэтраў шляху.

Прычыны большасьці гэтых аварый прыводзяць да думкі, што **мы тут маем справу з яўным шкодніцтвам**. Такой-жа думкі прытрымліваюцца і члены Белбюро ЦК чыгуначнікаў.

Характэрна, што ў **Аршанскім вучпрафсожы няма падліку сацыяльнага складу рабочых**, і таму магчыма, што **ў асяродзішча аршанскіх чыгуначнікаў залезьлі кулацкія элемэнты.**

Пры яўна невыстарчальнай прафэсыянальнай рабоце аршанскага вучпрафсожу кулацкая агітацыя змагла знайсьці сярод адсталых груп прыхільнікаў. А гэта не сакрэт, што аршанскія прафработнікі **не вядуць належнай культурна-выхаваўчай работы**, не арганізоўваюць масы наўкола важнейшых палітычных пытаньняў, а наадварот, часта плятуцца ў хвасьце настрояў адсталых груп, праяўляючы слабую рашучасьць у барацьбе з усімі ненармальнымі зьявішчамі.

Белбюро ЦК чыгуначнікаў дало заданьне члену прэзыдыуму неадкладна выехаць у Воршу і правесьці дэтальнае расьсьледваньне ўсёй справы. Але гэта недастаткова. **Трэба мабілізаваць грамадзкую думку і даць рашучы адпор усім тым, хто прабуе зрываць наша сацыялістычнае будаўніцтва.** Трэба прыняць больш энэргічныя меры для выяўленьня кулакоў і шкоднікаў.

Мы ведаем, што **асноўная маса аршанскіх чыгуначнікаў прадстаўляе сабою моцнае ядро рабочае клясы**, што асноўны кадр чыгуначнікаў сьвядома і аддана адносіцца **да** выкананьня сваіх абавязкаў, з энтузіязмам праводзіць сацыялістычнае спаборніцтва, робіць вельмі шмат для таго, **каб не адставаць ад усёй рабочай клясы.**

Мы ўпэўнены, што асноўная маса чыгуначнікаў Аршанскага вузла рэзка асудзіць факты шкодніцтва і прым**е ўсе меры, каб у корні спыніць далейшыя вылазкі нашых клясавых ворагаў.** П—н

Заклікаем усіх рабочых аршанскага чыгуначнага вузла павесьці рашучаю барацьбу з клясавым ворагам.

Рэзалюцыя сходу рабочых друкарні БДВ.

Агульны сход рабочых, работніц і служачых друкарні БДВ, заслухаўшы паведамленьне аб вылазцы клясавага ворага на аршанскім чыгуначным вузьле, адзначае, што гэтыя факты адбіваюць спробу клясавага ворага сарваць сацыялістычнае спаборніцтва і асобныя мерапрыемствы ў гэтай галіне, уплываючы на адсталыя, зьвязаныя з дробнабуржуазнымі і кулацкімі элемэнтамі групы рабочых. Факты, якія мелі месца на аршанскім чыгуначным вузьле, гавораць, што контррэвалюцыйная шкодніцкая праца знаходзіць сабе месца і грунт там, дзе дрэнна праводзіцца прафэсыянальная і іншая грамадзкая праца, дзе не растлумачваюцца як сьлед задачы барацьбы з клясавым ворагам.

Поруч з неабходнасьцю правядзеньня працы з мэтаю зжыць настроі адсталых рабочых і выкарчаваць шкодніцтва, неабходна на аршанскім чыгуначным вузьле праверыць кіраўніцтва грамадзкімі арганізацыямі і зьмяніць няпрыгодных працаўнікоў.

Мы заклікаем усіх рабочых аршанскага чыгуначнага вузла павесьці рашучую барацьбу з клясавым ворагам.

Мы будзем змагацца супроць кожнай спробы замяніць задачы рабочай клясы на інтарэсы асобных груп, лічачы, што самым асноўным у сучасны момант зьяўляецца дружная згуртаваная барацьба рабочае клясы і ўсіх працоўных супроць клясавага ворага, за ажыцьцяўленьне ўсіх мерапрыёмстваў, зьвязаных з ажыцьцяўленьнем пяцігадовага пляну сацыялістычнага будаўніцтва.

Як праходзіць праверка і чыстка савецкага апарату і што яна ўскрывае.

ЦК і ЦКК КП(б)Б у сваіх пастановах ужо падкрэсьлілі, што ход работы па чыстцы савецкага апарату зусім нездавальняючы, такое становішча мела месца да апошняга часу і па Мазырскай акрузе і толькі ў сучасны момант калі камісіі па чыстцы апарату разьехаліся па раёнах для практычнага правядзеньня работы, дык адначасова з гэтым вядзецца і падрыхтоўка мас для ўдзелу ў чыстцы і праверкі работы савецкага апарату. Пытаньні аб чыстцы бязумоўна як партыйнымі, так і прафэсыянальнымі арганізацыямі прапрацоўваліся. Дастаткова вынесена шэраг практычных і жыцьцёвых прапаноў, але далей гэтага нічога ня зроблена. Рабочыя брыгады і „Лёгкая Кавалерыя“ зусім мала займаюцца праверкай работы апарату, а таксама выяўленьнем хворых зьявішч. Што датычыцца камісіі садзейнічаньня пры ўстановах, дык апошнія зрабілі сваю справу—склалі сьпісы аб паходжаньні таго ці іншага працаўніка і далей гэтага ні кроку. І характэрна, што у сучасны момант, калі праходзіць работа па чыстцы, то праяўляецца вялікая актыўнасьць з боку працоўных мас (я пішу ў сваім артыкуле выключна аб чыстцы і праверцы апарату на вёсцы. П. Х.), а для партячэек, прафарганізацый, сельсаветаў і іншых масавых арганізацый гэтая актыўнасьць была нечаканай. Калі беднята на агульных сходах выкрывае цэлы шэраг недарэчнасьцяў і скрыўленьне клясавай лініі, то партячэйка, ці прафарганізацыя пачынаюць на агульным сходзе паміж сабою спрачацца і гэтым падчас зьбіваюць з панталыку беднату, як гэта мела мейсца у вёсцы Слабада, Калінкавіцкага раёну. Тут бедната на агульным сходзе заявіла, што сельсавет скрыўляе клясавую лінію, што з боку асобных работнікаў сельсавету і іншых органаў наглядаецца казёншчына, грубасьць, сыстэматычнае п'янства і г. д., а сэкратар партячэйкі ўвесь вечар на сходзе спрачаўся з сябром партыі, старшынёю гэтага сельсавету, аб тым, што ў нас усё у парадку, а п'яніца, бюракрат і валакітчык, той, хто скрыўляе клясавую лінію і аб якім ішоў увесь разгавор на гэтым масавым сходзе, выкарыстоўвае гэта і тут-жа выступае ў абарону сваіх інтарэсаў і абвінавачвае ячэйку, прафсаюз, а бядняцкіх актывістаў называе бузацёрамі, хуліганамі.

Наогул трэба адзначыць, што чыстка і праверка савецкага апарату праходзіць пры здавальняючай актыўнасьці працоўных мас.

Напрыклад: на праведзеных 7 сходах у сярэднім прысутнічала 150 чалавек на кожным выказвалася ў сярэднім 25 чал. на кожным сходзе, пры чым 45 проц. выступаючых у спрэчках гэта бедната, за імі ідуць серадзякі і потым члены саюзу. Трэба адзначыць, што зусім пасыўна на агульных сходах праяўляе сабе камсамол

Папярэднія даныя праверкі работы сельсавету, каапэрацыйных, зямельных і інш. органаў даюць цэлы шэраг матэр'ялаў, якія падкрэсьліваюць правільнасьць рашэньняў партыі па чыстцы савецкага апарату. Вось напрыклад некаторыя лічбы: па 6-ці сельсаветах было праверана 11 установ, сюды ўваходзяць: сельсаветы, каапэрацыйныя органы, саўгасы, лясьніцтва і інш., з правераных 86 працаўнікоў зьнята з працы 16 чалавек, акрамя гэтага 8 чалавек прыцягнута да іншых адміністрацыйных пакараньняў. Зьнятыя з працы 20 проц. гэта тыя, што служылі ў Балаховіча, розных бандах, гандляры, кулакі, а 80 проц. гэта больш усяго заможныя сяляне, якія маюць свае моцныя гаспадаркі, якія адбіваюць у сваёй рабоце яўна-кулацкую палітыку.

У рабоце цэлага шэрагу ўстаноў праверка ўстанавіла, што асноўныя дырэктывы партыі па арганізацыі калгасаў, арганізацыйнай дапамозе беднаце, зусім слаба і нядбайна праводзілася.

Нельга прамаўчаць і аб тым, як сябе вядзе ў сучасны момант пры чыстцы апарату і вяла ў мінулы час некаторая частка культурных працаўнікоў вёскі. Бязумоўна, трэба агаварыцца, што тая частка настаўніцтва і дактароў, якая актыўна дапамагае партыі ў пабудове сацыялізму, гэта частка інтэлігенцыі зрабіла і робіць вялікую работу ў вёсцы па калектывізацыі яе, арганізацыі беднаты і г. д., але-ж маецца яшчэ і такая частка, якая і да гэтага часу дзякуючы сваёй ідэалёгічна чуждай пралетарыяту ідэалёгіі праводзіць варожую партыі работу сярод сялянства. Але-ж трэба адзначыць, што батрацтва, бедната і актыўная частка серадзякоў настолькі арганізована навакол партыйных і савецкіх арганізацый, што ўсякія папыткі скрывіць мерапрыемствы партыі сустракаюць належны адпор. Вось некалькі прыкладаў якія характарызуюць варожую пралетарыяту работу. У вёсцы Навіках, Бабраняцкага сельсавету, Калінкавіцкага раёну—бедната на агульных сходах і групах заявіла, што настаўніца на працягу 4-х гадоў, акрамя таго, што праводзіць усякую хлусьлівую работу на сельсавет, камітэт узаемадапамогі і іншыя органы, больш нічога ня робіць і характэрна, што на працягу 4-х гадоў прэзыдыум і пленум сельсавету, агульныя сходы сялян выносілі пастановы аб зьняцьці настаўніцы і прысылцы другой на яе месца, дык ніхто аб гэтым з раённых ці акруговых органаў нічога не зрабіў, а настаўніца бязумоўна на працягу 4-х гадоў праводзіла шкодную работу.

А вось яшчэ малюнак: настаўнік Дудзіцкай школы (Калінкавіцкі раён) у спрэчках па справаздачы сельсавету (у час праверкі становішча работы сельсавету) заяўляе «у нас няма ніякіх аб'ектыўных умоў для арганізацыі калгасаў і як бы вы аб гэтым не гаварылі нічога з гэтага не выйдзе“. Бязумоўна, такія выступленьні на агульным сходзе перад сялянамі выклікалі вельмі вялікую радасьць у прысутнічаючых на гэтым-жа сходзе заможнікаў, што іх кулацкі стаўленік гэтакі гэрой. Гэтая кулацкая ідэалёгія у сьценах школы перадаецца вучням з больш адкрытай і яскравай шчырасьцю

У Даманавіцкім сельсавеце Калінкавіцкага раёну ёсьць школа Селянскай Моладзі і здавалася-б, што гэта школа павінна была-б хоць што небудзь зрабіць у справе арганізацыі калгасу і ўнядрэньня агракультуры ў сельскую гаспадарку, а між іншым «культурная сіла“ палец аб палец ня ўдарыла ў гэтым напрамку і нават болей таго, калі рэдакцыя газэты „Савецкая Беларусь“ прарабіла вялікую працу ў справе арганізацыі калгасаў у гэтым сельсавеце (асобна ў 1929 годзе працавала выязная рэдакцыя газэты „Савецкая Беларусь“), у выніку чаго ўсё насельніцтва гэтага сельсавету перайшло на сплошную калектывізакыю, дык загадчык школы Селянскай Моладзі выступае на агульным сходзе і заяўляе „Газэта «Савецкая Беларусь» пажынае плады „нашай работы“ (гэта значыць яго работы) і нельга зьдзіўляцца, бо ў школах Даманавіцкага сельсавету мы маем настаўнікаў такога колеру: **Малашчыцкі** (загадчык школы Селянскай Моладзі) былы эсэр, актыўны працаўнік эсэраўскай арганізацыі, у пэрыяд 1916-19 г., як ён сам аб гэтым заяўляе ў сваёй практычнай рабоце, акрамя хлусьні на мерапрыемствы савецкай улады больш „карыснага“ ён нічога не зрабіў. Праўда, „карыснае“ зрабіў яшчэ тое, што ў 1927-28 навучальным годзе дапусьціў у школу некалькі сыноў папоў, контр-рэвалюцыянэраў, кулакоў і г. д., якім даў магчымасьць атрымліваць стыпэндыю, у той час, як дзеці беднякоў жывуць у прагаладзь, аб чым ужо «Савецкая Беларусь» на сваіх старонках адмячала. У 1927 годзе гэты самы настаўнік быў зьняты з працы ў школе Сялянскай Моладзі Караліскага раёну, за склоку, нядбайнасьць і хлусьню.

У гэтай-жа Даманавіцкай школе працуе настаўнік—**Раманін**, яго мінулы трар такі: за шчырую працу і ўслужлівасьць міністру Сталыпіну сумесна з нейкім папом Рудакоўскім быў прадстаўлены да ўзнагароды ордэнам сьвятога Станіслава 3-й сьцепені. У сучасны момант настаўнік Раманін выкладае селянскую гаспадарку ў гэтай-жа школе (хто ведае, можа ў дусе той-жа сталыпінскай рэформы).

У гэтым-жа сельсавеце (Тарконӑўская школа) працуе настаўнік Майсюкевіч М. былы афіцэр, мае кулацкую гаспадарку (у сучасны момант сельсавет абклаў яго індывідуальным падаткам) і калі «Савецкая Беларусь» піша аб ім, што ён сумесна з кулакамі вядзе агітацыю супроць калектывізацыі, і што пацьвердзілася ў сучасны момант, дык сельсавет выдае яму дзьве пісьмовыя даведкі, што Майсюкевіч зьяўляецца членам калгасу імя Міхася Чарота што і яго гаспадарка бядняцкая. У сучасны момант гэты самы настаўнік кінуўся на такую хітрасьць „разьвёўся з жонкай“, перапісаў на жонку сваю гаспадарку і ўсё ў парадку, а на агульным сходзе і па за вугламі таксама вёў работу супроць калектывізацыі вёскі.

Такі вось букет «савецкай культурнай сілы ў вёсцы“, якая зьяўляецца правадніком кулацка-эсэраўскіх ідэй у нашу савецкую школу.

Што-ж у гэтым напрамку зрабілі адпаведныя арганізацыі? Вось што заяўляе Кутаркоў—інспэктар асьветы Калінкавіцкага раёну: „Я нават і ня думаю аб усім гэтым, што пішуць у газэце аб настаўніцтве і аб іх рабоце, няхай пішуць колькі хочуць» і гэта заяўляе пасьля таго, як ужо АКК КП(б)Б вынесла суровую вымову за скрыўленьне клясавай лініі ў яго працы.

З усяго гэтага адпаведным ворганам і ўсёй пралетарскай грамадзкасьці трэба зрабіць належныя вынікі.

Мазыршчына.

П. Хадасэвіч.

Чорная пляма.

(НІБЫ ФЭЛЬЕТОН).

Чорная пляма—гэта, бачыце, такая хвароба, якая нядаўна выкрыта самакрытыкай. Яна часта нападае на людзей, зьвязаных з партфэлем, крыху нізкавокіх, што носяць з прычыны гэтага пэнснэ.

Асабліва чорнай плямай заражаюцца асобы, якія хвараюць на курыную сьлепату.

Урэшце, прыдзецца хіба апавядаць пра чорную пляму і пра курыную сьлепату, якая напала на камісію пры аддзеле сацыяльнай забясьпекі Менакрвыканкому.

Гісторыю гэтай хваробы досыць яскрава выклаў у сваёй скарзе адзін рабочы. Дамо яе бяз зьмен.

„У горадзе Менску па Камунальнай вуліцы № 7, кв. 11, жыве вядомы равін Абрам Эпштэйн. Бацька і дзед Эпштэйна патомсьцьвенныя равіны разам з ім пры царсім рэжыму былі ярымі рэакцыянэрамі, прыгнечвалі яўрэйскую беднату за антырэлігійныя думкі. Пры савецкай уладзе Абрам Эпштэйн увесь час равінстваваў у Дабрамысьленскай сінагозе, дзе часта за антырэлігійнасьць цкаваў яўрэяў-рабочых. Калі ў 1923 годзе рабочыя і кустары адмовіліся трымаць на сваёй шыі равіна, і прыбыткі Эпштэйна скараціліся, апошні пры дапамозе лавачнікаў і пратэнцыяністаў уцёрся на сабезаўскую пэнсію. З 1923 г. Эпштэйн штомесячна атрымлівае ад сабеза грашовую дапамогу, мэддапамогу, усе камунальныя паслугі, а з 1924 году і да гэтага часу равіну выдаюць бясплатны пастаянны білет на аўтабус, і ён штодня разьяжджае па сынагогах гораду, дзе туманіць працоўным галавы“.

Адным словам, равін Эпштэйн на працягу 7 год знаходзіцца на поўным утрыманьні Акрсабезу і абслугоўвае розныя сынагогі, рабуе багамолаў, рабуе і сьляпых сабезаўцаў.

„Чысты-пралетары“—равін на працягу 7 год рабуе чыстую сабезаўскую манету ў той час, як на Ніжнім базары пад ларком знаходзяцца бяспрытульныя.

У сваім лісьце на імя Сабезу ад 6 ліпеня 1925 г. Эпштэйн, будучы нездаволеным выдаванай яму дапамогай, піша:

„Восем год таму назад у мяне забралі пасаду духоўнага равіна пры Койданаўскім тракту, чым пазбавілі ня толькі заробку, але-ж і ўсіх прыбыткаў, якія я меў раней. Адным словам, я пазбаўлен сродкаў існаваньня і нічога ня маю на хлеб. Мне цяпер 71 год і я нядужы. На працягу некалькі год я атрымоўваў дапамогу ад Сабезу праз таварыша Мар'ясіна, як грашыма, так і адзежай (атрымаў 20 аршын палатна і боты). Акрамя таго, мне даюць бясплатнае лячэньне (лячыўся я ў доктара Шапіры).

Выдадзенае мне Сабезам пасьведчаньне аб беднасьці я перадаў міліцыянэру, каб той перадаў па належнасьці наконт асла-баненьня мяне ад кватэрнай платы. У сувязі з вышэйпаказаным прашу Сабез выдаць мне наступнае:

1. Месячную пэнсію.

2. Бясплатны білет на праезд конкаю, а таксама палатна на бялізну, бо тое, што выдалі, ужо знасіў“.

На гэтай заяве інструктар Сабезу (нажаль, прозьвішча не разабраць) піша рэзалюцыю: „**разабрацца і калі неабходна абсьледаваць становішча Эпштэйна праз міліцыю**“.

Міліцыянэр Пяткоўскі піша такое заключэньне пра „казанскую сірату“.

Як відаць з паказаў шэрагу сьведак, а таксама і самога Эпштэйна, апошні беднага становішча. Маемасьці ніякай ня мае, гандлем не займаўся і не займаецца, нідзе ня служыць. У сучасны момант Эпштэйн нуждаецца з боку Сабезу“.

З гэтага часу наш гэрой пашоў жыць на сабезаўскую ногу. Бачыце, ён нейкім чынам, маючы 71 год, папаў нават у былыя чырвонаармейцы. Пра гэта Эпштэйну мусібыць ня сьнілася. **Аднак-жа, камісія пры вызначэньні Эпштэйну пэнсіі нагарадзіла яго такім пачэсным імем.**

ВЫПІСЬ

з пратаколу № 17 ад 12-IX 1925 г. пасяджэньня камісіі па перагляду спраў і прызначэньні пэнсіі пры аддзеле сацыяльнай забясьпекі Менакрвыканкому.

СЛУХАЛІ;

6) справу Эпштэйна Абрама Янкелева 71 год. З агляду міліцыі відаць, што жыве вельмі бедна, дапамогі ні ад каго не атрымоўвае. Восем гадоў таму назад СЛУЖЫЎ У ЧЫРВОНАЙ АРМІІ. Займаецца часткова зборам падачак. Па заключэньні міліцыі мае патрэбу ў дапамозе.

ПАСТАНАВІЛІ:

Прымаючы пад увагу яго старасьць і адзіноцтва, прызначыць яму ўдапамогу па II групе з 1-IX 1925 г.

А Эпштэйн тым часам бамбардыруе: „Таварышы з сабезу, гэта добра, што пэнсію прызначылі, прашу яшчэ не адмовіць напісаць у Менскі ЦРК аб выдачы мне бясплатна каапэрацыйную кніжку, бо без яе нічога не даюць—ні сахару, ні мануфактуры“. Катаецца служка божы, як сыр у масьле ў сабезаўскіх пялёнках.

Даведаўшыся аб тым, што равін Эпштэйн лічыцца утрыманцам Сабезу, рабочы Шлеймовіч падаў у Наркамсабез заяву, абмаляваў воўка ў авечай скуры.

Нам здаецца, што гэтага было досыць, каб пазбавіць равіна пэнсіі.

Аднак, гэтай заявай рабочы наклікаў на сябе абурэньне ня толькі з боку служкі божага, а нават абурыўся і Акрсабез. Бачыце, Эпштэйн скардзіцца: „Гэтыя людзі мне не падабаюцца. Шлеймовіч В. нахлусіў на мяне, нібыта я і зараз равінствую. Прашу абараніць мяне ад зьдзекаў.“

Варта было равіну падаць толькі свой голас, як на нагах усё першае аддзяленьне міліцыі.

У 1-ае аддзяленьне міліцыі.

„Інспэктар Сабезу просіць абараніць свайго ўтрыманца Эпштэйна Абрама, жыхара па Камунальнай вуліцы д. № 7. кв. 11 ад зьдзекаў, якія робяць над ім Шлеймовіч і Эдэльман“, інспэктар Сабезу Кушнэр. „Бедны равін“. Над ім „зьдзекваюцца“, яму не „падабаюцца“ гэтыя людзі, бо яны зрываюць маску з гэтай агіднай справы.

Але-ж ім цяжка змагацца, перамога на баку равіна, у яго, бачыце, руках 1-ае аддзяленьне міліцыі. Міліцыя ўсьцешыць ня тым, дык іншым спосабам.

Прыпёртыя да сьценкі, рабочы Шлеймовіч і Эйдэльман прымушаны былі выдаць міліцыі падпіску такога зьместу“:

„Мы, ніжэйпадпісаныя, Шлеймовіч і Эдэльман даём гэтую падпіску начальніку міліцыі 1-га аддзяленьня ў тым, што абавязуемся не абіжаць гр-на Эпштэйна Абрама і жыць з ім мірна. У выпадку парушэньня гэтай падпіскі нясём адказнасьць па ўсіх цяжкасьцях закону, у чым і распісваемся“.

Сапраўды „пацешныя“ людзі сядзяць у 1-м аддзяленьні міліцыі. Занядужылі, як бачыце, усе на курыную сьлепату.

На адзінаццатым годзе рэвалюцыі прымушаюць рабочага сілком жыць у згодзе ды ў ладу з клясавым ворагам. За ўзьняты голас рабочага прыціскаюць да сьценкі, вядуць допыты, паганяць рэвалюцыйную законнасьць. Паўстае пытаньне: хто адкажа за зьдзекі над рабочым,— хто расплюшчыць вочы сабезаўскім варацілам, якія ідуць на повадзе клясавага ворага? Пракуратура, дзе ты, адгукніся! Пад тваім носам зьдзекуюцца над рэвалюцыйнай законнасьцю на працягу 7 год!

Ці ня час гарачым жалезам выпячы чорную пляму з сабезаўскага цела?

Якуб Палашук.

Прыцягваюцца да адказнасьці.

У нумары 127 „Савецкай Беларусі“ быў зьмешчан артыкул пад загалоўкам „Кіруе поп“. Аўтар допісу паведамляў, што у мястэчку Шамаве, Мсьціслаўскага раёну, машынным таварыствам кіруе поп, што машыннае таварыства каапэра-[illegible] вала кулакоў і г. д.

Аршанская АКК-РСІ, расьсьледавала гэту справу, знашла, што факты, паказаныя ў допісе поўнасьцю пацьвердзіліся; на падставе гэтага вінаватыя прыцягваюцца да судовай адказнасьці.

Навучальна-выхаваўчую працу нашай школы падпарадкуем задачам калектывізацыі.

Асьветнік, будзь прыкладам для селяніна-бедняка і серадняка ў справе калектывізацыі.

ШЫРЭЙ ФРОНТ БАРАЦЬБЫ З НЯПІСЬМЕННАСЬЦЮ! ЗА КУЛЬТУРНАГА БУДАЎНІКА САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ГАСПАДАРКІ!

У СПРАВЕ КАЛЕКТЫВІЗАЦЫІ асьветнік павінен быць прыкладам.

VII Усесаюзны зьезд працаўнікоў асьветы, які праводзіў сваю работу пад лёзунгам ажыцьцяўленьня рашэньняў VI партыйнага зьезду, аддаў вялікую ўвагу пытаньню калгаснага будаўніцтва і ўдзелу ў ім вясковага асьветніка. У часе праводзеньня розных кампаніяў асноўная маса асьветнікаў актыўна дапамагала ў рабоце па ўсіх галінах. Але яшчэ вельмі мала зарэгістравана выпадкаў, калі асьветнікі праявілі сябе ініцыятарамі ў арганізацыі калгасаў, асабліва тыя, якія маюць свае ўласныя гаспадаркі. Больш таго, ёсьць нават і такія выпадкі, калі настаўнік вядзе ганебную палітыку, каб сарваць ня толькі арганізацыю калгасу, але і землеўпарадкаваньне, асабліва калі яно зачэпливае яго гаспадарку, або яго бацькоў (настаўнік Караневіч, Слуцкага раёну).

Мала ў гэтым напрамку зрабілі і саюзныя органы, якія ня ставілі пытаньня перад асьветнікамі. Лёзунг VII зьезду саюзу і пастановы прэзыдыуму УсеЦСПС аб тым, што сябры саюзу павінны быць застрэльшчыкамі ў арганізацыі калгасаў, „каб вакол гаспадарак настаўнікаў былі арганізаваны калгасы"—неабходна правесьці ў жыцьцё. У нас ёсьць шмат настаўнікаў, якія ня толькі маюць сувязь з гаспадаркамі бацькоў, але маюць і свае ўласныя гаспадаркі. Трэба, каб па ініцыятыве гэтых настаўнікаў іх гаспадаркі сталі асяродкамі ў арганізацыі калгасаў. Мала толькі агітаваць за справу калгаснага будаўніцтва, настаўнік павінен быць прыкладам у гэтай справе.

Саюзным органам трэба абгаварыць гэту справу і рашуча паставіць пытаньне перад асьветнікамі, каб ніводнага з іх ня было з гаспадаркаю па-за калгасам.

І. В.

ДАБ'ЁМСЯ АРГАНІЗАЦЫІ ПА АДНАМУ НОВАМУ КАЛГАСУ Ў КОЖНЫМ СЕЛЬСАВЕЦЕ.

(Полацкі раён).

Калектывізацыя бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак, як адзін з канкрэтных мэтадаў барацьбы з кулакам на вёсцы,—адно з цэнтральных пытаньняў, якія захапілі ўвагу канфэрэнцыі асьветнікаў Полацкага раёну.

У парадку сацыялістычнага спаборніцтва з асьветнікамі Ветрынскага раёну асьветнікі Полацкага раёну пастанавілі арганізаваць на працягу году ў кожным сельсавеце ня менш аднаго калгасу.

П. Б.

Увага дашкольнаму выхаваньню ў калгасах.

Калгасы павінны адыграць выдатную ролю ў справе выхаваньня новае здаровае зьмены будаўнікоў камунізму.

Калгасы вырашаюць праблему вызваленьня жанчыны ад хатняй працы і павінны стварыць пры гэтым новую сацыялістычную сям'ю. Дзякуючы гэтаму аб'яднаньню, калгасьнікі маюць магчымасьць наладзіць дзіцячыя пляцоўкі і ясьлі, каб выхоўваць дзяцей у калектыве на жывой практычнай рабоце іхных бацькоў.

Да гэтага часу дзеці калгасьнікаў дашкольнага ўзросту былі без усякага догляду ў большасьці калгасаў. Калгасныя і сельска-гаспадарчыя арганізацыі не зьвярталі ўвагі на гэтую справу.

У сучасны момант напружаная кампанія па хлебанарыхтоўках і іншых кампаніях не павінна прымушаць забываць пра выхаваньне дзяцей калгасьнікаў, асабліва пры калгасах з вялікай колькасьцю сямей.

Дашкольнае выхаваньне ў калгасах павінна быць пастаўлена ў аснову калгаснага будаўніцтва.

У гарадох і мястэчках на гэтую справу павінна быць зьвернута ўвага ўсіх культурных сіл. Кіруючыся прыкладам рабочага ў горадзе, нашы палітычна-грамадзкія арганізацыі на вёсцы павінны распачаць шырокую агітацыйна-прапагандысцкую працу і арганізацыю дашкольнага выхаваньня, пры калгасах як першачарговай задачы. Гэта справа павінна быць у цэнтры ўвагі ў агульнай сетцы калгаснага будаўніцтва.

Райвыканкомы павінны праз сваіх работнікаў у калгасах і сельсаветы забясьпечыць кадры для дзіцячых садоў, пляцовак і ясьляў, каб у першую чаргу пры калгасах ды і ў раёнах у 3-4 дзіцячых установы (сады, ясьлі і г. д.). Гэтыя установы павінны быць аформлены. На іх утрыманьне павінны быць выдзелены сродкі.

Калгасныя арганізацыі раёну павінны даць свае матар'ялы, шляхам адлічэньня на правядзеньне гэтай справы.

Ф. З.

Ахова здароўя дзяцей і падлеткаў у БССР

Ахова здароўя дзяцей і падлеткаў сярод іншых мерапрыёмстваў савецкай улады па аздараўленьню ўсяго насельніцтва займае адно з відных месц.

Для кіраўніцтва працай па ахове здароўя дзяцей і падлеткаў існуюць школьныя дактары і дактары піанэратрадаў, дыспансэры дзяцей і падлеткаў, пункты па ахове здароўя дзяцей і па фізкультуры, летнія аздараўленчыя лягеры і пляцоўкі, дамы адпачынку для дзяцей і падлеткаў.

Прызначэньне гэтых установаў, галоўным чынам, прафіляктычнае, г. зн., яны праводзяць мерапрыёмствы, дапамагаючыя ўзмацненьню здароўя і папярэджаньня хваробаў. Толькі ў дыспансэрах і ў пунктах праводзіцца і лячэньне. Больніцы, амбуляторыі і інш. лекавыя ўстановы прымаюць дзяцей на агульных падставах.

Школьныя дактары рэгулярна наведваюць школу.

Піанэратрады абслугоўваюцца дактарамі-шэфамі, бо яны спэцыяльных дактароў пакуль што ня маюць.

Дзіцячыя дамы абслугоўваюцца тымі-ж дактарамі, што і школы.

Школьныя дактары ёсьць пакуль што толькі ў гарадох, а на вёсцы іх няма. Тут дзеці абслугоўваюцца вучастковымі і санітарнымі дактарамі, якія і так вельмі загружаны па сваёй асноўнай працы ў больніцы, у амбуляторыі. Тут прафіляктычны нагляд за дзецьмі праводзіцца ня так часта.

Пяцігадовым плянам будаўніцтва аховы здароўя прадугледжана значнае палепшаньне ў справе абслугоўваньня дзяцей доктарскім наглядам. Цяпер школьных дактароў па БССР 40-50, а да канца пяцігодкі лік іх падвоіцца, прычым большая частка з іх будзе накіравана для абслугоўваньня раёнаў.

Ва ўсіх акруговых гарадох ёсьць дыспансэры дзяцей і падлеткаў, куды школьнікі і рабочыя падлеткі зьяўляюцца групамі; іх аглядаюць у габінэтах па ўсіх спэцыяльнасьцях: у вочным, у вушным, зубным, па фізкультуры і г. д. Тут-жа іх і лечаць, калі трэба, і сюды-ж накіроўваюць хворых школьныя дактары. Пры гэтых дыспансэрах ёсьць саветы аховы здароўя дзяцей, у якія ўваходзяць прадстаўнікі ад грамадзкіх арганізацый, ад дактароў, ад школьных працаўнікоў, ад дзіцячага самакіраваньня. Гэты савет робіць абсьледваньні ўмоў хатняга і школьнага жыцьця хворых і слабых дзяцей і прымае меры да іх палепшаньня.

У дзіцячым дыспансэры таксама робіцца мэдычны агляд і адбор піанэраў перад уходам у летнія лягеры, або калёніі і дачы, а потым праверка, як дзеці папраўіліся ў лягерах.

Асаблівая ўвага аддаецца доктарскаму кантролю над фізкультурай.

Для гэтага ёсьць спэцыяльныя габінэты доктарскага кантролю, якіх па БССР пакуль што ўсяго 12. У тых мясцовасьцях, дзе няма гэтых габінэтаў, кожны фізкультурнік павінен зварачвацца да мясцовага доктара (вучастковага, або санітарнага).

Апрача дыспансэраў і габінэтаў фізкультуры, існуюць яшчэ так званыя пункты аховы здароўя дзяцей і падлёткаў. Гэта будзе малога памеру дыспансэр. Гэткіх пунктаў ёсьць 7, а да канца пяцігодкі іх будзе 27.

Праз гэтыя пункты дактары ажыцьцяўляюць таксама кантроль над пастаноўкай фізкультуры ў школах і гуртках.

Мы разумеем пад фізкультурай ня толькі розныя фізычныя практыкаваньні, але таксама і ўмелае скарыстоўваньне лекавых сіл прыроды—сонца, паветра і ваду—і правільны распарадак працы і адпачынку, гігіенічныя навыкі ў сваіх паводзінах, менавіта тое, што цяпер называюць „фізкультура 24 гадзіны ў суткі".

Фізкультура—гэта аснова здароўя. Толькі праз фізкультуру мы даб'ёмся аздараўленьня працы і быту працоўных.

Гершановіч.

НА ФРОНЦЕ ЗЬНІШЧЭНЬНЯ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ.

НА МЯСЦОХ НЯМА ЦЬВЁРДАЙ УСТАНОЎКІ Ў СПРАВЕ ЗЬНІШЧЭНЬНЯ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ. — ПЫТАНЬНЕ АБ ЗЬНІШЧЭНЬНІ НЯПІСЬМЕННАСЬЦІ СЯРОД КАЛГАСЬНІКАЎ І ПОЛЬСКАГА ПРАЦОЎНАГА НАСЕЛЬНІЦТВА Ў АРШАНШЧЫНЕ НЕ ЗАВОСТРАНА.—АДСУТНАСЬЦЬ ПІСЬМОВЫХ ПРЫЛАДАЎ НА ЛІКПУНКТАХ ЗРЫВАЕ ПАЧАТАК НАВУЧАЛЬНАГА ГОДУ.

Зьнішчэньне няпісьменнасьці сярод калгасьнікаў—першачарговая задача.

Справа ліквідацыі няпісьменнасьці, ў калгасах Аршаншчыны кульгае. Няпісьменнасьць у калгасах ахапляе ад 50 да 60 процантаў калгасьнікаў. У некаторых калгасах, як, напрыклад, калгас „Новы Двор", няпісьменных ёсьць да 90 проц. ад агульнага ліку сяброў калгасу і нават сам старшыня калгасу ледзь-ледзь можа напісаць сваё прозьвішча.

Ліквідацыя няпісьменасьці ў нашых калгасах праводзіцца зусім дрэнна. Інспэктарыяты асьветы—як акруговы, так і раёны—на калгасы ў гэтых адносінах не зьвяртаюць увагі. Летась на ліквідацыю няпісьменасьці па Аршаншчыне было сродкаў больш 30.000 руб. Яны ўсе не скарыстаны. На калгасы з іх мала пашло. У справе ліквідацыі няпісьменнасьці калгасы пастаўлены на адну лінію са ўсім жыхарствам.

Калгасьнікі «Новага Двара» хочуць вучыцца, але да гэтага часу там ня было сталага лікпункту. Толькі зараз райінспэктура бярэцца за гэту справу.

У калгасе «Ясная Паляна» на лікпункт хадзілі няпісьменныя і малапісьменныя. Іх не падзялялі на групы, а навучалі разам. У выніку гэтага няпісьменныя так і засталіся няпісьменнымі.

Толькі калгас „Бярозаўка", Копыскага раёну, зьліквідаваў у сябе няпісьменасьць, не чакаючы дапамогі райінспэктуры асьветы.

З прычыны дрэннай пастаноўкі працы па ліквідацыі няпісьменнасьці ў калгасах, за мінулы год усяго 180 калгасьнікаў зьліквідавалі сваю няпісьменнасьць. Яшчэ застаецца няпісьменных у калгасах 1752 чалавекі. Сярод іх большасьць жанчын.

У сёлетнім навучальным годзе асаблівая ўвага аддадзена справе ліквідацыі няпісьменнасьці сярод калгасьнікаў. Можна спадзявацца, што гэты год дасьць лепшыя вынікі, тым больш, што на ліквідацыю няпісьменнасьці сёлета акруга будзе мець 100.000 руб.

А. К.

НА НЯПІСЬМЕННАЕ ПОЛЬСКАЕ НАСЕЛЬНІЦТВА НЕ ЗЬВЯРТАЮЦЬ УВАГІ.

(Аршанская акруга).

Сярод польскага насельніцтва Аршанскай акругі каля 40 проц. няпісьменных. Летась на лікпунктах па акрузе навучалася ўсяго 25 чал. палякаў. Па пляну ў бягучым навучальным годзе павінна існаваць на акрузе 18 лікпунктаў на польскай мове, на якіх будзе навучацца да 600 чалавек. Але да гэтага часу лікпункты яшчэ не пачалі працаваць. Няма настаўнікаў, якія-б ведалі польскую мову, і пісьмовых прыладаў. Раённыя інспэктарыяты асьветы не зьвяртаюць увагі на гэтую справу.

Раённы выканаўчы камітэт павінен быў арганізаваць курсы для падрыхтоўкі настаўнікаў польскіх лікпунктаў, якія-б належала ўзяць людзей, ведаючых польскую мову, але гэтага раёны не зрабілі.

Па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод працоўных палякаў трэба скарыстаць на лікпунктах тых настаўнікаў, якія працуюць у польскіх школах, а таксама пасылаць у польскія сёлы культармейцаў. Трэба, каб раённыя інспэктарыяты асьветы сур'ёзна ўзяліся за гэтую справу. Ня можна дапусьціць, каб працоўныя палякі заставаліся па-ранейшаму няпісьменнымі.

І. С.

НАВУЧАЛЬНЫ ГОД ЗРЫВАЕЦЦА.

(Буда-Кашалёўскі раён, Гомельшчына).

Лікпункты аб 5-га кастрычніка павінны былі распачаць рэгулярныя заняткі, але з прычыны неабсталяванасьці лікпунктамі, а самае галоўнае з прычыны поўнай адсутнасьці пісьмовых прыладаў, невядома, калі прыступяць да працы.

Дзе-ж былі да гэтага часу Наркамасьветы, акрінспэктарыят, што саечасова не паднялі аб гэтым?

Што мы цяпер адкажуць навучэнцы лікпунктаў, якія рыхтаваліся да працы, але працаваць на лікпунктах не могуць з прычыны нязбайнасьці вярхоў.

Б'ем трывогу! Навучальны год на лікпунктах зрываецца.

Міх. Ба—аў.

Месячнік „За грамату" правялі з посьпехам.

(Калінкавіцкі р., Мазыршчына).

Яшчэ да пачатку месячніка была складзена раённая камісія па правядзеньню месячніка. Камісія склала пляны працы ў часе месячніка і разаслала іх па сельсаветах. Па сельсаветах працавалі свае камісіі.

Па ўсім раёне і па горадзе праведзен вучот няпісьменных і малапісьменных.

На працягу месячніка ў г. Калінкавічах арганізавана 7 ячэек т-ва „ПН", якія налічваюць 400 членаў.

Па раёне арганізавана 18 ячэек „ПН" з колькасьцю членаў каля 1000 чалавек. Арганізацыя новых ячэек цягнецца і да гэтага часу.

Актыўную ролю ў правядзеньні месячніка адыграла мясцовае настаўніцтва.

Н. Ланда.

Да навучальнага году падрыхтаваліся.

(Клічаўскі р., Бабруйшчына).

Адбыўся выпуск курсантаў, якія накіроўваюцца па лікпунктах усяго раёну.

У мінулым годзе на раёне было арганізавана і працавала 48 лікпунктаў, а сёлета іх будзе 63. У мінулым годзе было ахоплена лікпунктамі 1248 няпісьменных, 354 малапісьменных, а сёлета няпісьменных ахоплена 2 тысячы чалавек, малапісьменных 400.

Сёлета з агульнай колькасьці лікпунктаў пры школах сацвыху будзе існаваць 34, якімі кіруюць настаўнікі гэтых-жа школ, 29 лікпунктаў будуць працаваць самастойна.

Памяшканьні для лікпунктаў падрыхтаваны, падручнікамі і пісьмовымі прыладамі лікпункты забясьпечаны.

Пры належным падтрыманьні грамадзкасьці, можна спадзявацца, што ліквідацыя няпісьменнасьці ў раёне ў гэтым годзе пройдзе значна лепш.

Апоцкі.

Навучым 2310 няпісьменных.

(Чырвона-Слабодскі раён, Баб. акр.).

У раёне зарэгістравана 77 лікпунктаў з лікам няпісьменных—2310 чал., 60 проц. усіх лікпунктаў будуць працаваць пры школах сацвыху.

Лікпункты будуць арганізаваны пры ўсіх калгасах і саўгасах.

На кожным с.-с. арганізаваны і зарэгістраваны ячэйкі т-ва „Прэч няпісьменнасьць" і пачалі працу.

Праведзены 2-тыднёвыя курсы па падрыхтоўцы лікпунктаў, якія прапусьцілі 25 чал. Пасьля скончаньня курсаў яны накіраваны для працы па сельсаветах.

І. Паўлоўскі.

„ВЫПАДКОВАСЬЦІ" НАСТАЎНІЦЫ ДЛУГІНАЙ.

Настаўніца 17-й яўрэйскай школы Длугіна працуе на настаўніцкай працы 9-10 год, мае вышэйшую пэдагагічную асьвету. Але праца такі доўгі час у савецкай школе не пакінула ніякага адбітку на настаўніцы Длугінай.

Хто такая Длугіна?

Длугіна—гэта быў завуляваны ў асяродзішчы працоўнай інтэлігенцыі тып дачкі рабіна, тып, які становішча савецкага настаўніка скарыстоўвае, як хочаце, але толькі ня ў мэтах выкананьня высунутых перад нашай школай задач. Свае правы савецкай настаўніцы Длугіна выкарыстоўвае так, што трымае на сваім утрыманьні за кошт дзяржавы, за кошт рабочае клясы бацьку-рабіна, захоўвае за ім грамадзянскія правы. Бо толькі дзякуючы сваёй дачцы Длугінай, рабін Длугін застаецца непазбаўленым правоў выбарчага голасу, а таксама і карыстаецца ўсімі тымі правамі, якія маюць члены саюзу.

Длугіна кажа і піша ў сваёй заяве ў ЦП саюзу Белпрацасьветы, што яе ўтрыманец--рабін Длугін даўно ўжо (прынамсі так з 1920 г.) перастаў займацца сваёй рабінскай «прафэсіяй», але гэта хлусьня.

Цяперашняя дзейнасьць (ня кажучы пра мінулыя гады) рабіна Длугіна ўсім вядома. Ён выконвае абавязкі наглядальніка за кошырам мяса ў прыватных мясных крамах.

Пражываючы разам з бацькам, „савецкая" настаўніца Длугіна есьць кашэрную страву, мае ў вялікдзень мацу, наогул жыве як сапраўдная рабінская дачка.

Як праводзіць Длугіна антырэлігійную працу ў школе? Тут, бачыце, у яе многа аб'ектыўных здарэньняў, ці як яна сама кажа,—„выпадковасьцяй": выпадкова яна не разьвесіла ў сваей клясе антырэлігійных лёзунгаў у часе рэлігійнага сьвята „рош-гашона", таксама выпадкова загадчыцы школы т. Глаз прышлося ў парадку „таварыскай такой дапамогі" праводзіць антырэлігійныя гутаркі ў клясе настаўніцы Длугінай; яна „выпадкова" ня прымала і ня прымае ўдзелу ў грамадзкай працы як школы, групкому і інш.

Бачыце, якія вялічэзныя па свайму размаху і размаітыя па зьместу „выпадковасьці" Длугінай.

Пра адну толькі выпадковасьць Длугіна так і забылася, і толькі пры дапамозе калектыву 17-й школы і І-га групкому, які ўлавілі агульную нітку „выпадковасьцей" Длугінай, гэта выпадковасьць выявілася:

Што Длугіна таксама выпадкова была і савецкай настаўніцай, у адпаведнасьці з чым была вынесена наступнага зьместу пастанова:

1) Прасіць Акрінспэктуру Наркамасьветы аб зьняцьці настаўніцы Длугінай з працы;

2) Паставіць пытаньне на агульным сходзе членаў саюзу І-га групкому аб выключэньні Длугінай з саюзу.

Справа настаўніцы Длугінай лішні раз даказвае нам аб тым, што ў нашых асьветніцкіх шэрагах ёсьць яшчэ сацыяльна-чужыя і ідэалёгічна-варожыя нам элементы. Ачышчэньне сваіх шэрагаў ад падобных працаўнікоў—гэта наша штодзённая ўдарная задача.

Р. Касьцюковіч.

НА ДАПАМОГУ ВУЧНЯМ-БЕДНЯКАМ.

(Плешчаніцы, Менскі акруг).

Плешчаніцкая сямігодка наладзіла суботнік на карысьць вучняў-беднякоў. Дзьве групы—VI і VII—зарабілі 42 рублі.

На здымку—вучні VI і VII груп выбіраюць бульбу на палёх камуны імя 1-га мая.

Шклоўскіх адміністратараў трэба заклікаць да парадку.

У Шклоўскай школе сямігодцы не адзін год працавала настаўніца Бардовіч. Працавала, як кажуць, не за страх, а за сумленьне. Выкладала яна рускую мову і літаратуру, праводзіла вучнёўскія гурткі, прымала актыўны ўдзел у грамадзкай працы школы і т. д.

Усё ішло добра. Але пры пераходзе на новы выкладаньне мовы і літаратуры вярнуўся з Наркамасьветы выпускнік т. Бардовіч у мясцовую сямігодку, але цэнтр і акруга адно, а мясцовыя ўлады—другое.

З Наркамасьветы ёсьць распараджэньне, каб т. Бардовіч вярнулі ў Шклоў, а мясцовыя ўлады гэтага распараджэньня не выконваюць.

Мы спачуваем таварышам з Шклоўскага райвыканкому,—сапраўды іх ня можна ўжо вінаваціць у слабым вучэбна-адміністраваньні.

Справа даходзіць да Наркамасьветы. Наркамасьветы ўказвае Магілёўскаму інспэктарыяту нарасьвеце па т. Бардовіч, як да добрую настаўніцу і прапануе ёй вярнуцца на працу.

Спачуваем і разам з тым ні на хвіліну не сумняваемся, што настаўніца Бардовіч будзе адноўлена на працы, а бяздушныя паводзіны адміністратараў у сваёй працы ўжо адыйшлі ў мінулае, і іх пакліча да адказнасьці.

Акруговы інспэктарыят нарасьветы прапануе Шклоўскаму раённаму інспэктарыяту аднавіць т. Бардовіч.

В. Паўночны.

Мітрафанаўсія гэографы.

Яшчэ фанабэрыстыя Мітрафанушкі ёсьць, што трэціх гадоў назад вывучалі гэографію на працоўнай школе. Па агу думку, гэографія трэба вывучаць толькі па падручніку. Ня дзіва, што ён зусім не ведае, ні мапы, ні кампасу.

Нядаўна Магілёўскаму Наркамасьветы, з мэтай памерыцца, Наркамасьветы адправіў паперу Наркамасьветы, і карысталася сваімі ведамі па гэографіі:

Бабруйскаму Акруговаму Інспэктару Нарасьветы.

Копія Калінкавіцкаму Раённаму Інспэктару Нарасьветы.

Пасылаем вам гэтым грашы пераводам у суме 1000 руб. на абсталяваньне гэографічных кабінэтаў у школах Нар. Кам. РСІ, Наркамасьветы прапануе вам выпісаць ліцэнзіі ў вашу даведку аб выкарыстаньні памянёнай сумы ў распараджэньне ў каштарыс. Аб выніках паведаміць Калінкавіцкаму Раённаму Інспэктару Нарасьветы.

Нам. Нар. Кам. Асьветы (Сакалоў).

Сакратар (Саўка).

Нешта прыдзецца даўно гэтым паперы ў Бабруйск, а Бабруйску ў Менск, а ў Менску нядаўна часам блуканьня ў калінкавіцкай школе Калінкавіцкага раёну ў Бабруйскую акругу.

Наўжо цяжка прыпомніць хоць каб даведацца, што Калінкавіцкі раён—Мазырскае акругі, а не Бабруйскае?

Н. З.

На культасьветную працу сярод рабочых.

Ворша. Да гэтага часу рабочыя заводу „Чырвоны Кастрычнік" ня маюць прыстасаванага памяшканьня пад клюб. У сувязі з гэтым няма магчымасьці добра разгарнуць і паставіць сярод іх культурна-масавую выхаваўчую працу. Існуючая там школа сямігодка так сама зьмяшчаецца ў дрэнным памяшканьні.

Каб зьнішчыць гэтыя недахопы, акруговы інспэктарыят асьветы рашыў пабудаваць на заводзе „Чырвоны Кастрычнік" памяшканьне пад школу, на што патрэбна будзе выдаткаваць 120 тыс. р. Прэзыдыум акрвыканкому даручыў акрфінаддзелу ўнесьці гэту суму ў каштарыс 1929-30 г.

Што датычыцца пабудовы клюбу, дык прэзыдыум акрвыканкому даручыў інспэктарыяту асьветы паставіць гэта пытаньне перад адпаведнымі органамі, бо пабудова клюбу павінна быць зроблена за кошт сродкаў па палепшаньню быту рабочых.

5000 РУБ. НА ДАПАМОГУ ВУЧНЯМ-БЕДНЯКАМ.

Прэзыдыум Аршанскага акрвыканкому пастанавіў вызначыць акруговы фонд у суме 5000 руб. для дапамогі вучням-батракам і беднаце, якія будуць у новым навучальным годзе вучыцца ў школах, на лікпунктах і ў школах малапісьменнасьці. Акрфінаддзелу даручана гэту суму ўнесьці ў бюджэт 1929-30 году.

УЗМАЦНІМ ПАЛІТАСЬВЕТНУЮ ПРАЦУ Ў ПОЛЬСКІМ СЕЛЬСАВЕЦЕ.

Для пашырэньня і ўзмацненьня палітасьветнай працы сярод сялянства польскага Мархлеўскага сельсавету, прэзыдыум Аршанскага акрвыканкому пастанавіў у 1929-30 годзе пабудаваць у гэтым сельсавеце хату-чытальню. Акрфінаддзелу ўжо даручана ўнесьці ў бюджэт новага году 10000 руб. на гэту мэту.

5000 р. на ліквідацыю няпісьменнасьці.

Цэнтральны камітэт саюзу хімікаў адпусьціў для БССР 5000 руб. на выдаткі па ліквідацыі няпісьменнасьці сярод рабочых хімічнай прамысловасьці Беларусі.

З лістоў.

— Загадчык дубровенскай каапэрацыйнай кнігарні (Арш. акр.) не прадае вучням сямігодкі пісьмовых прыладаў за тое, што кніжкі яны купляюць непасрэдна ў Воршы праз сямігодку. Кнігар, мабыць злуе, што сямігодка скарачае яго заработак.

— У дасьледча-практыкавальных школах пры БДУ і пры Менскіх пэдтэхнікумах (звыш 1200 дзяцей) не наладжана мэдычнае абслугоўваньне. Наркамасьветы пасылае кіраўнікоў школ у Наркамздраў, Наркамздраў—у Акрздраў, Акздраў—у зноў у Наркамздраў. А справа ўсё на месцы.

— У Пятрыкоўскім раёне (Мазыршчына) хваля пераводаў ахапіла каля 50 проц. усяго настаўніцтва. Некаторыя яшчэ і зараз не распачалі працы.

— Стара-Барысаўскі с.-г. тэхнікум не падрыхтаваўся да навучальнага году, нават не гатовы сталы для лябараторый. Гэта надта шкодзіць працы.

— Яшчэ летась Плешчаніцкі РВК перакінуў хворую вартаўніцу Нардому А. Кульшу ў Крайскую школу. Яна ўвесь час хварэе, а школы некаму прыбіраць. Школа зьмяшчаецца ў двух вялікіх будынках, і Кульшы праца па ўборцы гэтай школы непасільна. Школа ў антысанітарным становішчы, што пагражае здароўю вучняў.

— Усеагульнае навучаньне ў Рагачоўскім раёне зусім слаба папулярызавана сярод насельніцтва. Да таго-ж РВК затрымлівае выдачу сродкаў на дапамогу вучням-беднякам. Усеагульнае навучаньне ў гэтым раёне пад пагрозай зрыву.

— У вёсцы Насовічы (Мазыршчына) 270 двароў, а школа зусім малая і старая. Побач са школай стаіць вялікі пусты дом кулака, але здаць у арэнду пад школу гэты дом ён не згаджаецца. Не па нутру кулаку рост новай, пралетарскай культуры.

— Асташкаўская школа (Ляднянскі р., Арш. акругі) дапамагла адзінокай жонцы чырвонаармейца Жычынава капаць бульбу. Працавалі настаўнікі і старэйшыя вучні 2 з паловай гадзіны і выкапалі ўсю бульбу.

ПРА ЗАВОЧНЫ ПЭДАГАГІЧНЫ ТЭХНІКУМ.

Практычнае ажыцьцяўленьне рэканструкцыі народнае гаспадаркі выклікае настойлівую неабходнасьць рэканструкцыі і ўсяе школьнае справы дзеля лепшага прыстасаваньня пэдагагічнага працэсу да запатрабаваньняў сацыялістычнае перабудовы гаспадарчага і грамадзкага жыцьця.

Цяпер ужо для усіх відавочна, што школа падышла да такога пэрыяду, які вымагае ад яе рашучых зрушэньняў, сьмелае барацьбы з традыцыямі мінулага і поўнае гатоўнасьці да шуканьняў і вопытнай праверкі новага.

Яшчэ ніколі ня высоўвалася так рашуча пытаньне аб удзеле школы ў грамадзка-карыснай працы, як зараз, хоць мы ўжо і маем у мінулым некаторы вопыт удалага ўдзелу школы ў рознага роду кампаніях, якія даказалі вялізарнае значэньне школы як фактара сацыялістычнага будаўніцтва.

Ніхто ня будзе спрачацца, што зьмест школьнае працы, павінен быць рашуча абноўлен, не застаюцца закасьцянелымі мэтодыка і арганізацыя школьнае працы.

Усё гэта разумее наша настаўніцтва, і яно шукае выйсьця для сяба, шукае тае крыніцы, адкуль можна чэрпаць жывую дапамогу па мэтадычных і арганізацыйных пытаньнях, якія вельмі неабходны на данным этапе школьнага будаўніцтва.

Узброенасьць тэарытычнымі ведамі пераважнай большасьці настаўніцтва не на належнай вышыні. За тое практыка ў нашага настаўніцтва багатая. Хто працаваў на вёсцы, той ведае, з якой аддансьцю пераважная большасьці настаўніцтва працуе на грамадзкай працы пад кіраўніцтвам кампартыі, не адыходзячы ад свае непасрэднае працы ў школе.

Адчуваючы патрэбу ва ўзброеньні сябе тэарэтычнымі ведамі, настаўніцтва займаецца самападрыхтоўкай і шукае сабе дапамогі.

Адчуваецца вялікая зацікаўленасьць настаўніцтва працай „Завочнага Пэдтэхнікуму".

Гэта мерапрыёмства НКА па падвышэньню кваліфікацыі настаўніцтва, а таксама ў мэтах клясавага і сацыялістычнага выхаваньня, разгортвае сваю працу толькі з канца мінулага году.

У НКА са ўсіх куткоў БССР паступае цэлы шэраг запытаньняў — як пасьці, каго прымаюць, колькі год вучыцца, якія правы дае „Завочны Пэдтэхнікум" і інш.

Каб не адказваць на кожнае запытаньне паасобных настаўнікаў, мы тут пастараемся даць адказы ў сыстэматызаваным парадку, каб кожны прачытаўшы меў уяўленьне аб „Завочным Пэдтэхнікуме" і знайшоў адказ на сваё запытаньне.

Зап.: Каго прымаюць і якія дакуманты трэба мець, каб залічыцца ў „Завочны Пэдтэхнікум"?

Адказ: а) У завочны пэдтэхнікум прымаюць толькі настаўнікаў, якія ня маюць спэцыяльнае пэдагагічнае адукацыі і цяпер працуюць у школах;

б) ніякіх дакумантаў, апрача заявы і анкеты, якая сьведчыцца сваім Раймясцкомам, для залічэньня ў „З. П." ня трэба;

в) форму анкеты і заявы можна ўзяць у свайго райінспэктара, Раймясцкоме працасьветы, або ў суседнім пэдтэхнікуме, а ў крайнім выпадку можна запрасіць з Менску ў „З. П.", які паштовай карткай высылае разам з палажэньнем за 20 кап.. (Менск, Савецкая 107, Зав. П.)

Зап.: Колькі год патрэбна і можна вучыцца ў Завочн. Пэдтэхнікуме?

Адказ: Тэрмін вучобы вызначаецца аддзяленьнем. Завочны пэдтэхн. мае два аддзяленьні: агульнае і спэцыяльнае:

а) на агульным аддзяленьні нармальны курс навучаньня 4 гады, аддзяленьне мае на мэце перападрыхтоўваць тых настаўнікаў, якія працуюць у школах і скончылі 7-годкі, прафшколы; ІІІ. С. М. і дарэвалюцыйныя 6 кл. б. гімназіі, утараклясныя школы, Вышэйшыя начальныя школы і інш.

б) на спэцыяльным аддзяленьні нармальны курс навучаньня 2 гады; мае мэтай перападрыхтоўваць тых настаўнікаў, якія працуюць у школе, але скончылі 9 годкі, 2-х гад. агульнаадукацыйная курсы, 2 першых курсы П. Т., 2-х гадовыя пэдкурсы і навуч. установы да рэвалюцыйнага часу—б. гімназіі і інш., але ўжо маюць пэдагагічны стаж ня менш 3-х гадоў;

в) на 4-х гадовым аддзяленьні магыма вучыцца і 5 гадоў, а на 2-х гадовым—і 3 гады. Аднак, гэты тэрмін рэгулюецца кіраўніцтвам Зав. п-т і можа быць адцягнуты па ўважлівых прычынах.

Зап.: Ці прымаюцца ў Зав. п-т. члены саюзу прац. асьветы не настаўнікі вясковых школ?

Адказ: Прымаюцца. Прымаюцца тыя члены саюзу працасьветы, якія непасрэдна працуюць настаўнікамі ў школах палітасьветы (лікпункт, школа малапісьменных, рабоч. моладзь) і выхавацелямі ў дзіцячых дамох, садох, ачагох і пляцоўках.

Зап.: Калі адбываецца залічэньне ў Зав. п.-т.?

Адказ: Залічэньні ў Зав. пэдтэхнікум будуць адзін раз у год; з 15 мая па 1 чэрвеня падаюцца заявы, а з 1-VI па 15-VI залічаюць. У г. годзе прыём заяў працягнут.

Зап.: Хто абслугоўвае і кіруе завочны пэдтэхнікум—усе пэдтэхнікумы БССР, ці адзін?

Адказ: Адзін. Усё кіраўніцтва З. п.-т. з'асяродкавана пры Менскім беларускім пэдтэхнікуме. Усёй навучальнай справай З. п.-т. кіруе Кансультацыйнае бюро, на чале яго стаіць загадчык Завочнага п.-т.

Зап.: Якія прадметы вывучаюцца ў Завочным п.-т.?

Адказ: а) На агульным 4-хгадовым аддзяленьні вывучаюцца ўсе тыя прадметы, якія значацца па навучальнаму пляну звычайнага пэдтэхнікуму;

б) на спэцыяльным 2-хгадовым аддзяленьні вывучаюцца ўсе мэтодыкі і прадметы пэдалёга-пэдагагічнага цыклю, а таксама за ўвесь курс п.-т. прадметы грамадазнаўчага цыклю.

Зап.: Калі і як трэба здаваць іспыты і ці патрэбны кантрольныя працы?

Адказ: Іспыты можна здаваць два разы ў год: з 1 па 15 студзеня і з 15 жніўня па 1 верасьня. Кантрольныя пісьмовыя працы патрэбны і абавязковы па вызначэньню кансультацыйнага бюро.

Зап.: Ці трэба настаўніку адбываць пэдпрактыкум у воп.-практыкавальнай школе?

Адказ: Пэдпрактыкум абавязковы, але можна адбыць у сваёй школе, пад кіраўніцтвам кансультанта мэтадыстага з завоч. пэдтэхнікуму (складаньне гадавога вытворч. пляну, канспэкту лекцыі, распрацоўка комплексу цалкам, або тэмы і інш., якія дасылаюцца на рэцэнзію).

Зап.: Ці будуць высылацца завочнікам праграмы і падручнікі?

Адказ: Праграмы высылацца будуць па частках паасобнымі заданьнямі з паказаньнем адпаведнае літаратуры. Тым завочнікам, якія пажадаюць мець падручнікі і рабочы матар'ял, таксама будзе высылацца, толькі за кошт завочніка.

Кошт заданьня без рабочага матар'ялу 15 кап., а з рабочым матар'ялам ці падручнікам—фактычны кошт яго.

Навучаньне ў Завочным пэдтэхнікуме адбываецца шляхам рэгулярнай (у вызначаныя тэрміны) высылкі заданьняў.

Зап.: Якімі правамі карыстаюцца тыя, што скончаць Завочны пэдтэхнікум, і ці будуць іх прымаць у ВНУ бяз іспытаў?

Адказ: а) Скончыўшыя Завочны пэдтэхнікум карыстаюцца аднолькавымі правамі са скончыўшымі Дзяржаўныя Пэдтэхнікумы;

б) пасьля здачы іспытаў і практыкуму за ўвесь курс пэдтэхнікуму, настаўніку, які праходзіць Завочны пэдтэхнікум, выдаецца атэстат;

в) для паступленьня ў ВНУ, скончыўшыя Завочны пэдтэхнікум прыроўнены да звычайных пэдтэхнікумаўцаў.

Вось група пытаньняў, на якія мы лічылі патрэбным адказаць для ведама шырокіх колаў настаўніцтва.

Больш дэталёвыя даведкі аб Зав. пэдтэхнікуме можна мець, калі прачытаць палажэньне аб ім, якое вышла асобнай кніжачкай і даслана ўсім акр. і райінспэктарам народнае асьветы, акр. праўленьням, раймясцкомам саюзу працасьветы і ўсім пэдтэхнікумам.

Ал. Аніхоўскі.

ЗАКОНЫ І ЗАГАДЫ ЎРАДУ БССР

Пастанова
Савету Народных Камісараў БССР

па дакладу Камітэту па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР пра вынікі мерапрыемстваў па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР і далейшыя пэрспэктывы

Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Адзначыць, што асноўныя дырэктывы па хімізацыі народнай гаспадаркі, вызначаныя пастановаю Савету Народных Камісараў БССР за 9 студзеня 1929 г. „Пра мерапрыемствы для хімізацыі народнай гаспадаркі БССР“ (З. З. БССР 1929 г. № 8, част. 36), атрымалі свой адбітак у пяцігадовым пляне разьвіцьця народнай гаспадаркі і культуры БССР, куды пытаньні хімізацыі ўвайшлі асобным разьдзелам.

2. Адзначыць, што ў 1928-29 г.—першым годзе ажыцьцяўленьня пэрспэктыўнага пяцігадовага пляну—мерапрыемствы па хімізацыі народнай гаспадаркі прывялі да значнага росту хімічных галін гаспадаркі, якія выявіліся ў:
а) узмацненьні ўжываньня хімічных прадуктаў у сельскай гаспадарцы;
б) павялічэньні ўдзельнай вагі хімічнай прамысловасьці;
в) разгортваньні падсочнай справы;
г) пачатку больш буйнага будаўніцтва хімічных заводаў;
д) арганізацыі Хіміка-Тэхналёгічнага Факультэту пры БДУ;
е) узмацненьні хімічнага тэхнікуму;
ж) адчыненьні хімічных прафшкол;
з) арганізацыі Навукова-Дасьледчага Інстытуту Прамысловасьці з шэрагам хімічных лябараторый.

3. Разам з тым Савет Народных Камісараў канстатуе, што хімізацыя народнай гаспадаркі ня сустрэла яшчэ дастатковай увагі з боку наркаматаў, гаспадарчых і навуковых устаноў і шырокай пралетарскай грамадзкасьці, таму шэраг мерапрыемстваў, як вапнаваньне глебы, работы па вышуку хімічнага мінэральнага сырцу і інш., далі вельмі нязначныя вынікі.

4. Адзначаючы, што камітэтам па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР зроблена больш-менш значная праца ў справе распрацоўкі асноўных праблем хімізацыі народнай гаспадаркі БССР і што ён своечасна сыгналізаваў цяжкасьці ў правядзеньні пляну хімізацыі Рэспублікі, лічыць, што яшчэ недастаткова зьвернута ўвага на ўцягненьне ў працу камітэту грамадзкіх арганізацый, у паасобку прафсаюзных.

Запрапанаваць камітэту па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР у далейшым прыцягнуць шырокую пралетарскую грамадзкасьць да сваёй працы, ужыўшы захады да арганізацыі нарад па хімізацыі пры некаторых акруговых выканаўчых камітэтах і разам з зацікаўленымі ўстановамі распрацаваць мерапрыемствы па прапагандзе найбольш актуальных пытаньняў хімізацыі народнай гаспадаркі.

5. Улічваючы, што па папярэдніх даных плян вапнаваньня глебы на 1928-29 г. выконваецца толькі ў размеры каля 30 проц., запрапанаваць Народнаму Камісарыяту РСІ разам з камітэтам па хімізацыі народнай гаспадаркі абсьледаваць працу ўстаноў і арганізацый, на абавязках якіх ляжыць кіраўніцтва і правядзеньне вапнаваньня глебы, высьветліць прычыны занадта нізкага выкананьня пляну і намеркаваць канкрэтныя мерапрыемствы для поўнага забясьпечаньня ажыцьцяўленьня намеркаванага па кантрольных лічбах пляну вапнаваньня на 1929-30 г. Разам з гэтым запрапанаваць НК Земляробства распрацаваць падрабязны каляндарны плян вапнаваньня на 1929-30 г. і з заключэньнем Камітэту па хімізацыі народнай гаспадаркі падаць у Эканамічную Нараду ў тэрмін, вызначаны апошняю.

6. Запрапанаваць Вышэйшаму Савету Народнай Гаспадаркі ўжыць рашучыя захады да выкананьня пляну вырабу фасфарытнай мукі і ў паасобку:
а) своечасна скончыць будаўнічыя работы;
б) забясьпечыць атрыманьне імпартнага абсталяваньня для Крычаўскага фасфарытнага заводу;
в) дагаварыцца з Амсьціслаўскім райённым выканаўчым камітэтам пра перадачу цалкам у веданьне ВСНГ Каробчынскага млыну для вырабу фасфарытавай мукі, для чаго вылучыць з асыгнаваньняў на фасфарытную прамысловасьць патрэбныя сродкі для пашырэньня Амсьціслаўскага мукамольнага млыну;
г) распачаць у 1929-30 г. падрыхтоўчую працу па праэктаваньні другога буйнага фасфарытнага заводу (абсьледаваньне месцазаляганьняў, атрыманьне адводаў, падрыхтоўка транспарту, праца па абагачэньню руды і інш.).

7. Запрапанаваць Гэолёгічнаму Інстытуту Беларускай Акадэміі Навук разгарнуць працу па вышуку вапнякоў і іншых відаў хімічнага мінэральнага сырцу.

8. Запрапанаваць Народнаму Камісарыяту Земляробства ўключыць у вытворчую праграму на 1929-30 г. арганізацыю па лініі індустрыялізацыі сельскай гаспадаркі ня менш 3-х казэінавых заводаў.

9. Для захаваньня тэмпу разьвіцьця сельскае гаспадаркі лічыць патрэбным забясьпечыць поўнае задавальненьне патрэбы ў мінэральных угнаеньнях на 1929-30 г. у размеры 264 тыс. тон, вызначаных як мінімум па кантрольных лічбах, аб чым паставіць пытаньне ў Камітэце па хімізацыі народнай гаспадаркі СССР і ў Савеце Працы і Абароны.

10. Улічваючы запасы сырцу БССР і патрэбы разьвіцьця гаспадаркі Рэспублікі, лічыць патрэбным цалкам забясьпечыць своечасны пачатак будаўніцтва наступных заводаў, якія ўключаны ў кантрольныя лічбы на 1929-30 г.: косьцяапрацоўчага, маючага вялікае значэньне ў справе вырабу мінэральнага ўгнаеньня, мылаварнага, які карысна камбінуецца з косьцяапрацоўчым, ад якога ён будзе атрымоўваць тлушчавы сырэц, і фабрыкай штучнага валакна, якая дасьць яму свой адпрацаваны адкідны луг.

11. Бяручы пад увагу, што цэлы шэраг навукова-дасьледчых работ, якія праводзяцца ў БССР, маюць саюзнае значэньне (вапнаваньне глебы, хімізацыя балот, хімічная перапрацоўка торфу і г. д.), даручыць Камітэту па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР увайсьці праз Камітэт па хімізацыі народнай гаспадаркі СССР з хадайніцтвам аб дадатковым водпуску сродкаў на гэтыя працы па саюзнаму бюджэту.

12. Улічваючы, што практыка работы першага году і меркаваньні на другі год пляну пяцігодзьдзя па тэмпах разьвіцьця народнай гаспадаркі значна перавышаюць першапачатковыя намеркаваньні, а таксама і тое, што ідэя хімізацыі народнай гаспадаркі ў некаторых галінах не атрымала належнага адбітку ў пэрспэктыўным пляне,—запрапанаваць Дзяржаўнай Плянавай Камісіі БССР пры ўдакладненьні пяцігадовага пляну ўнесьці ў яго наступныя папраўкі:
а) па тукавай прамысловасьці—давесьці выраб фосфарна-кіслых угнаеньняў да 1932-33 г. да 150 тыс. тон;
б) па лесахімічнай прамысловасьці—улічваючы пашырэньне гадавое лесасекі ў зьвязку з намеркаваным скарачэньнем тэрміну рубкі—давесьці плошчу падсочкі ў 1932-33 г. да 35 тыс. га;
в) па лініі індустрыялізацыі сельскай гаспадаркі—намеркаваць пабудову шэрагу казэінавых заводаў з давядзеньнем вырабу казэіну ў 1932-33 г. каля 3 тыс. тон, што забясьпечыць сырцовую базу для праэктуемай па пяцігадоваму пляну галалітавай фабрыкі і дасьць магчымасьць арганізаваць экспарт гэтага прадукту;
г) прадугледзець значнае пашырэньне хіміка-фармацэўтычнай вытворчасьці як па лініі перапрацоўкі мясцовага лекавага сырцу, гэтак і па вырабу сынтэтычных прадуктаў;
д) уключыць у пяцігадовы плян пабудову другой фабрыкі штучнага валакна для больш поўнага забясьпечаньня сырцам панчошна-трыкатажнай і паперацкай вытворчасьці БССР;
е) прадугледзець у пяцігадовым пляне пачатак будаўніцтва электрахімічных заводаў на базе праектуемай Кабелякскай гідраэлектрастанцыі, у зьвязку з чым перагледзець тэрмін пачатку пабудовы гэтай станцыі;
ж) прадугледзець у пяцігадовым пляне арганізацыю падсобных прадпрыемстваў па хімічнай перапрацоўцы адкідаў вытворчасьці;
з) распрацаваць і ўключыць у пяцігадовы плян канкрэтныя мерапрыемствы па хімізацыі дарожнай і камунальнай справы;
і) больш поўна распрацаваць пытаньні пра патрэбы і спосабы задавальненьня хімічных галін народнай гаспадаркі навукова-тэхнічнымі кадрамі і кваліфікаванаю рабочаю сілаю;
к) распрацаваць канкрэтны плян пашырэньня і колькаснага ўзмацненьня існуючай сеткі навукова-дасьледчых устаноў і арганізацыі навукова-дасьледчых катэдраў пры вышэйшых навучальных установах БССР.

13. Для больш поўнай увязкі работы па хімізацыі народнай гаспадаркі БССР з плянам хімізацыі ўсяго Саюзу ССР, лічыць патрэбным увядзеньне прадстаўніком БССР у Камітэт па хімізацыі народнай гаспадаркі СССР пры СНК СССР.

Нам. Старшыні Савету Народных Камісараў БССР **М. Карклін.**

Нам. Кіраўніка Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнай Нарады БССР **Л. Дубавіцкі.**

2 кастрычніка 1929 г.
г. Менск.

Шэраг прадпрыемстваў ужо пераведзены на бесперапынны тыдзень

Перавод на бесперапынны рабочы тыдзень павялічыць выпуск прадукцыі на 12 мільёнаў рублёў.

На апошнім пасяджэньні Прэзыдыуму ВСНГБ быў зацьверджан плян пераводу на бесперапынны рабочы тыдзень шэрагу прадпрыемстваў.

Па запалкавай прамысловасьці з лістапада месяца на бесперапынны тыдзень пераводзіцца 5 прадпрыемстваў, а з лютага будзе пераведзена і фабрыка „Дняпро“. У зьвязку з пераводам гэтых прадпрыемстваў на непрарыўку патрабуецца 620 новых рабочых, а выпуск прадукцыі дасьць прырост на 1.320.000 руб. Павялічэньне выпуску прадукцыі дасьць магчымасьць значна павялічыць экспарт запалак.

Цэгляныя заводы ўжо перайшлі на непрарыўку яшчэ з жніўня месяца. Па заводах Лесбелу пераводзяцца фанэрныя цэхі Бабруйскага камбінату, заводу „Зьвязда“ ў Капцэвічах, заводу „Чырвоны Кастрычнік“ у Мазыры і Віцебскі фанэрны завод.

Дзякуючы пераводу на непрарыўку, па гэтых заводах павялічыцца выпуск прадукцыі на 813.000 руб.

Пры ўмовах дадатковага забясьпечаньня сыравінай з лістапада бягучага году можна будзе перавесьці на бесперапынны рабочы тыдзень Менскую і Віцебскую абутковыя фабрыкі.

Перавод на непрарыўку абутковых фабрык дасьць магчымасьць павялічыць выпуск прадукцыі на 2850 тыс. руб. або на 23 проц.

Па лініі Лесбелу можна таксама будзе перавесьці 14 лесапільных заводаў, але толькі з 1 мая, бо дадатковая сыравіна можа паступіць не раней вясеньняга сплаву. Перавод на непрарыўку лесапільных заводаў дасьць магчымасьць павялічыць колькасьць рабочых на 200 чалавек і прадукцыі — на суму каля двух мільёнаў рублёў.

Пры ўмовах дадатковага водпуску сыравіны можна неадкладна перавесьці на непрарыўку ліцейныя цэхі заводаў „Энэргія“, „Пралетары“, „Рухавік Рэвалюцыі“ і „Чырвоны мэталіст“, а таксама плужны цэх апошняга.

Для пераводу гэтых прадпрыемстваў на непрарыўку патрабуецца дадаткова 2000 тон чыгуна, выпуск-жа прадукцыі павялічыцца на 900000 рублёў.

Пры ўмовах забясьпечаньня збыту ёсьць усе магчымасьці перавесьці на бесперапынны рабочы тыдзень цэлы шэраг прадпрыемстваў шкляной прамысловасьці заводы „Домбаль“, „Пралетары“, „Ноўка“ і «Кастрычнік». Завод „Труды“ ўжо пераведзен на непрарыўку. Перавод гэтых прадпрыемстваў шкляной прамысловасьці патрабуе 216 новых рабочых і павялічыць выпуск прадукцыі на 530 т. руб.

У заключэньне неабходна сказаць, што перавод усіх пералічаных прадпрыемстваў на бесперапынны рабочы тыдзень дасьць магчымасьць павялічыць выпуск прадукцыі на досыць буйную суму ў 12 мільёнаў руб., уцягнуць у вытворчасьць 2065 новых рабочых і зьнізіць сабекошт прадукцыі ў сярэднім на 0,8 проц.

Абутковая ф-ка—на бесперапынны тыдзень.

У канцы кастрычніка менская абутковая ф-ка пераводзіцца на бесперапынны рабочы тыдзень. У першую чаргу будзе пераведзена загатоўчае аддзяленьне.

Фабрыка ў хуткім часе атрымае новыя замежныя машыны.

Аб укамплектаваньні сеткі завочных курсаў па павышэньні тэарэтычнай кваліфікацыі партактыву.

1. Завочна-курсавая вучоба партыйных і камсамольскіх кадраў Беларусі, якая арганізуецца, згодна верасьнёўскай пастановы ЦК УсеКП(б) і Бюро ЦК КП(б)Б, ставіць сваёй мэтай дапамагчы актыву ў падняцьці яго тэарэтычнай марксысцка-ленінскай кваліфікацыі.

2. Завочна-курсавое навучаньне актыву праводзіцца: а) шляхам самастойнай завочнай вучобы слухачоў курсаў і б) пасьледуючымі выніковымі канфэрэнцыямі, на якіх падагульняецца і замацоўваецца самастойная праца слухача і вывучаюцца пытаньні бягучага жыцьця партыі, пастановы яе зьездаў, канфэрэнцый і пленумаў.

3. Для ажыцьцяўленьня гэтай задачы па Беларусі арганізуюцца: а) курсы пры ўсебеларускай савпартшколе — часткі ячэйковага і раённага актыву (у Гомелі) на 600 асоб;

б) курсы пры Беларускім Комунівэрсытэце імя У. І. Леніна на 350 асоб, для кіруючага раённага і часткі акруговага партактыву.

Заўвага: Кіруючы рэспубліканскі актыў праходзіць вучобу пры Інстытуце Чырвонай прафэсуры, Комакадэміі, курсах марксызму, ДІЖ, НДІ па вывучэньні гісторыі КП(б)Б і рэвруху на Беларусі.

4. Абучэньне на курсах, памянёных у § 3, праводзіцца на працягу 3-х год шляхам завочнага абучэньня (9 месяцаў у год) і штогодных канфэрэнцый працягам ад аднаго месяцу да аднаго—паўтара Кожны сапраўды займаючыся слухач мае права на выкліканьне для праходжаньня конфэрэнцый штогодна 1 раз.

5. У навучальны плян курсаў уваходзіць абавязковае навучаньне ў аб'ёме адпаведных праграм завочных савпартшкол і камвузу, на працягу 3-х год, наступных прадметаў: палітэканоміі, ленінізму, дыялектмату і гісторыі партыі. Апрача таго, на працягу паказанага вышэй тэрміну кожны таварыш павінен штогодна прапрацоўваць адну з ніжэйпаказаных дысцыплін (па ўласнаму выбару): эканомгэографія, гісторыя Расеі і Захаду, эканомпалітыка.

Заўвага: 1. Для асобных таварышоў магчыма адступленьне ад устаноўленага навучальнага пляну па спэцыяльнаму дазволу кіраўніцтва курсамі.

2. Вывучэньне агульна-адукацыйных прадметаў у навучальны плян курсаў пры Комунівэрсытэце не ўваходзіць, а ў плян курсаў пры СПШ уваходзіць факультатыўна (неабавязкова).

6. Укамплектаваньне завочна-курсавых аддзяленьняў савпартшколы і Камвузу праводзіцца ў залежнасьці ад: а) узроўню палітычнай падрыхтоўкі і тэорытычнай кваліфікацыі і б) вопыту і маштабу работы.

Арыентыровачна ўстанаўляюцца наступныя катэгорыі партактыву, якія павінны быць ахоплены: а) завочным аддзяленьнем Камвузу—т. т. якія маюць падрыхтоўку ў аб'ёме сярэдняй сеткі партасьветы (2-хгадовых вячэрніх савпартшкол; м-я гурткі і інш.), сябры бюро райкому КП(б)Б, сэкратары буйных вытворчых, калгасных і саўгасных ячэек, сэкратары РК КСМ, сябры прэзыдыуму РВК, рабочыя прапагандысты, палітасьветнікі і інш. работнікі раённага парт., КСМ, праф., савецкага актыву; б) завочным аддзяленьнем усебеларускай савпартшколы— т. т., якія маюць падрыхтоўку ў аб'ёме ніжэйшай сеткі партасьветы (аднагадовых вячэрніх савпартшкол, школы перасоўкі і інш. актыў раёнаў і ячэек партыі і комсамолу на вёсцы, актыў вытворчых ячэек, завкомаў, нізавога савецкага апарату, работнікі калгасаў, хатнікі і інш. работнікі нізавога актыву;

в) у сетку вышэйшай комасьветы саюзнага значэньня ўваходзяць таварышы, маючыя падрыхтоўку ў аб'ёме Комунівэрсытэту: сябры бюро Акругкомаў КП(б)Б сябры бюро ЦК КП(б)Б і прэзыдыуму ЦКК і інш., акруговага і рэспубліканскага маштабу.

Заўвага: У залежнасьці ад узроўню падрыхтоўкі магчыма накіроўваньне т. т. у Камвуз, савпартшколу ці вышэйшую сетку, незалежна ад паказаных вышэй катэгорый.

7. Адказнасьць за укамплектаваньне курсаў, а таксама і самакамплектаваньне ўскладаюць на Райком КП(б)Б (па ўсебеларускай савпартшколе), Акруговыя камітэты КП(б)Б (па Камвузу) і на АПАД ЦК КП(б)Б (па вышэйшай сетцы.)

8. Кожны жадаючы займацца на адпаведных сваёй падрыхтоўцы курсах падае заяву, запаўняе анкету і гэты матар'ял разам з кароткім жыцьцяпісам накіроўвае ў адпаведны (гл. § 7) парторган, які па зацьверджаньні накіроўвае ўвесь матар'ял непасрэдна ў кіраўніцтва курсамі.

Заўвага: 2. Роўналежна з наборам на завочныя курсы, якія праводзяцца па прынцыпу дабраахвотнасьці, адпаведныя парткамітэты (РК, АК і АПАД ЦК) павінны правесьці вучот тых катэгорый партактыву, якія па сваёй кваліфікацыі і маштабу работы падыходзяць да тэй ступені навучаньня, камплектаваньне якой ускладзена на даны партkамітэт (гл. § 7). для рэгуляваньня вучобы партактыву і барацьбы з выпадкамі адхіленьня ад вучобы.

9. Для адбору слухачоў арганізуюцца пры Гомельскай СПШ і Комвузе прыёмовыя камісіі з абавязковым прысутнічаньнем у іх прадстаўнікоў АПА Гомельскага АК (па СПШ) і АПАД ЦК (па камвузу). Адбор слухачоў у вышэйшую сетку праводзіцца АПАД ЦК.

10. Тэрмін падачы заяў для ўсяе сеткі—з 20 кастрычніка па 20 лістапада. На працягу часу з 20 лістапада па 1 сьнежня ўсе матар'ялы па ўкамплектаваньні (гл. § 8) павінны быць накіраваны на адпаведныя курсы.

11. Абучэньне на курсах праводзіцца бясплатна. У час выкліканьня на канфэрэнцыю слухачы захоўваюць за сабой сваю заработную плату і знаходзяцца на поўным утрыманьні курсаў (інтэрнат, харчаваньне, культабслугоўваньне, праезд).

12. Умовы і правілы прыёму ў вышэйшую сетку будуць аб'яўлены дадаткова.

13. Устанавіць арыентыровачна наступную мінімальную разьвёрстку па ўкамплектаваньні сеткі завочных курсаў:

Акруга:	ЗКУ Бел.	ГСПШ
Менск	50	100
Гомель	50	100
Віцебск	50	100
Бабруйск	40	80
Магілеў	40	80
Ворша	30	50
Мазыр	20	45
Полацак	20	45
БВА	50	—
Усяго	350	600

Сэкратар ЦК КП(б)Б **ВАСІЛЕВІЧ.**
Заг. АПАД ЦК КП(б)Б **СЯНКЕВІЧ.**

АД РЭДАКЦЫІ.

Ва ўчарайшым нумары нашай газэты зьмешчаны фэльетон „Трэскі на хвалях“, у якім аўтар, застанаўліваючыся на нетахопах у рабоце Наркамзему, Белкалгассаюзу і Акркалгассаюзу, прышоў да вываду, што „апарат наш бюракратычны ў сваёй аснове, глухі і мёртвы ў цэлай сыстэме“ і што трэба „перабудаваць усю сыстэму—ад сельсавету да Наркамату“.

Рэдакцыя супроць такой пастаноўкі гэтага пытаньня і лічыць яе паклёпніцкай, няврнай, антысавецкай.

Апошні абзац вышэйпамянёнага фэльетону папаў у газэту па недагляду рэдакцыі. Падрабязговы аналіз зьместу гэтага фэльетону будзе дадзен у спэцыяльным артыкуле.

Рост гаспадаркі Меншчыны.

(З ПЛЕНУМУ МЕНСКАГА АКРВЫКАНКОМУ).

Адчыніўся 3 пленум Менскага акрвыканкому. Пленум абгаварыў кантрольныя лічбы разьвіцьця народнай гаспадаркі і культуры Менскай акругі на 1929-30 г.

З дакладам на гэту тэму выступіў нам. старшыні АВК т. Рабіновіч. Дакладчык, прыводзячы лічбы росту народнай гаспадаркі, адзначыў паглыбленьне і пашырэньне справы плянаваньня ўсіх галін гаспадарчага і культурнага жыцьця на мясцох. Далей дакладчык рост гаспадаркі акругі па шляху сацыялістычнага будаўніцтва за мінулы год ілюструе лічбамі.

Плошча пад калгасамі за год павялічылася на 356 проц., а сярэдняя плошча калгасу павялічылася з 47 да 173 гэкт. Арганізаваны чатыры буйныя калгасы—па 1000 гэкт. кожны. Плошча пасеву, якая ахоплена кантрактацыяй, павялічылася на 72 проц. Значна ўзрасьлі ўкладаньні ў мясцовую прамысловасьць; выраc на 47,7 проц. валавы кошт прадукцыі апошняй. У галіне культурнай мінулы год таксама дае шэраг дасягненьняў: сетка дашкольных устаноў вырасла на 7 проц., пабудавана 54 новых школы, школамі ахоплена на 5400 дзяцей болей, чым летась.

Якія-ж пэрспэктывы на 1929-30 г.?

Паводле кантрольных лічбаў ураджайнасьць індывідуальных сялянскіх гаспадарак мяркуецца павялічыць на 20 проц., у калгасах—на 25 проц. і па саўгасах—на 35 проц. Плошчу пад калгасамі мяркуецца павялічыць на 132000 гэкт. Вызначаецца правесьці досыць значныя гідратэхнічныя работы і асушыць да 5000 гэкт. балот.

На індустрыялізацыю сельскай гаспадаркі будзе затрачана 1300 тысяч руб. і, апрача таго, на электрафікацыю—145000 руб. На капітальнае будаўніцтва мясцовай прамысловасьці будзе затрачана 2900000 р.—больш леташняга на 39 пр.

У галіне каапэраваньня насельніцтва таксама пастаўлены вялікія задачы: па лініі спажывецкай каапэрацыі мяркуецца каапэраваць 92 проц. агульнага ліку гаспадарак і па сельска-гаспадарчай крэдытнай каапэрацыі—80,7 проц. Бядняцкія гаспадаркі па абодвых відах каапэрацыі будуць каапэраваны на ўсе 100 проц.

Значныя сродкі мяркуецца адпусьціць на дарожнае, камунальнае і жыльлёвае будаўніцтва. Так, на дарожнае будаўніцтва будзе затрачана 1159000 руб. на камунальнае—1400000 руб. і жыльлёвае—1200000 руб.

У заключэньне дакладчык спыніўся на росьце сеткі культурных і лекавых устаноў. На народную асьвету будзе затрачана ў бягучым гаспадарчым годзе 5600000 руб. і на ахову здароўя—3917 тысяч рублёў.

Белдзяржбуд ня выконвае сваіх абавязацельстваў.

4 корпусы Унівэрсытэцкага Гарадка да вызначанага тэрміну ня будуць гатовы.

Ня так даўно на пасяджэньні Савету Народных Камісараў БССР быў абгавораны даклад аб будаўніцтве Унівэрсытэцкага Гарадка. Як вядома, Белдзяржбуд абавязаўся да 1 лістапада бягучага году перадаць БДУ чатыры корпусы.

Нашаму супрацоўніку паведамілі ў Наркамасьвеце, што з гэтых чатырох карпусоў да 1 лістапада будуць гатовы мэдыцынскі і анатанамічны. Што-ж датычыцца іншых корпусоў, дык яны будуць гатовы ні ў якім разе не раней 1 сьнежня, а можа і значна пазьней. Затрымка з будаўніцтвам з прычыны недахопу дубовых плітак для паркету, не хапае таксама метлахскіх плітак для падлогі і некаторых іншых матар'ялаў. Па думцы архітэктара Лаўрова і тэхнікаў, на будаўніцтве не хапае і рабочых.

Трэба сказаць, што каналізацыйная сетка гораду не прыстасавана да таго, каб забраць усе сьцёкі з Унівэрсытэцкага Гарадка. Апошнія абставіны прымушаюць пры будаўніцтве Унівэрсытэцкага Гарадка пабудаваць часовыя паглынаючыя калодзежы, што значна павялічвае кошт будаўніцтва.

Зусім кепска стаіць справа з будаўніцтвам галоўнага аўдыторнага корпусу. Тут таксама не хапае матар'ялаў (цэмэнту і некаторых іншых). Нават ёсьць пагроза, што галоўны аўдыторны корпус да 30 сьнежня ня будзе скончан.

Са сказанага відаць, што Белдзяржбуд ня выконвае сваіх абавязацельстваў, якія ён даў Савету Народных Камісараў.

ХРОНІКА.

Прасьледваньне рабкора Гурэвіча Л.

«ЗЛОСНАЕ» НЕВЫКАНАНЬНЕ РАСПАРАДЖЭНЬНЯЎ ПРАЎЛЕНЬНЯ ЦРК

Прэзыдыум ЦП саюзу савгандльслужачых разгледзеў справу аб зьняцьці з працы праўленьнем ЦРК рабкора-актывіста т. Гурэвіча.

Тав. Гурэвіч быў зьняты з працы за злоснае нібыта невыкананьне распараджэньняў праўленьня МЦРК, якое абвінавачвала яго ў няправільным разьмеркаваньні цукру.

Прэзыдыум саюзу лічыць, што пастанова аб зьняцьці з працы тав. Гурэвіча няправільная і запрапанаваў праўленьню ЦРК аднавіць яго на працы. Справа аб прасьледваньні рабкора Гурэвіча перадаецца пракурору для расьсьледаваньня.

Групкому і мясцкому ЦРК запрапанавана ў далейшым уважліва і чула прыслухоўвацца да пытаньняў прасьсьледаваньня актывістаў, рабкораў і грамадзкіх працаўнікоў.

Пастаноўлена правесьці абсьледаваньне работы насьцен газэты МЦРК.

ЗА НЯВЫКОНВАНЬНЕ ДЫРЭКТЫЎ ПАРТЫІ І ЎРАДУ

За нядбайныя адносіны да працы наогул і асабліва за нескарыстаньне фонду каапэраваньня беднаты, прыцягнут да судовай адказнасьці старшыня Чырвоналуцкага сельска-гаспадарчага крэдытнага т-ва Сергун.

* * *

За непрыняцьце захадаў да спагнаньня пратэрміновак, да прыцягненьня паёў і ўкладаў, да спагнаньня датэрмінова пазык з кулацкіх гаспадарак, лжэ-калгасаў і пазычальнікаў, якія не займаюцца сельскай гаспадаркай, а таксама з гаспадарак, якія скарысталі пазыкі не па прызначэньню, абвешчана вымова праўленьням наступных таварыстваў: Халопеніцкаму, Чэрвеньскаму, Мар'іна-Горскаму, Лагойскаму, Узьдзенскаму, Заслаўскаму, Слабада-Пырашэўскаму, Кнорынскаму і Астрашыцка-Гарадзецкаму, а праўленьням Раваніцкага і Грэбенскага т-ваў—абвешчана суровая вымова з папярэджаньнем.

* * *

За несвоечасовае прадстаўленьне вестак саюзу, зроблена папярэджаньне праўленьням Чэрвенскага і Бярэзінскага с-г т-ваў, якія не паклапаціліся забясьпечыць бясперапынную працу рахунковага апарату т-ва на час знаходжаньня рахункаводаў гэтых т-ваў на вайсковым зборы і абвешчана вымова рахункаводу Мар'іна-Горскага т-ва.

У фонд Індустрыялізацыі.

Рабочыя менскай абутковай ф-кі праводзяць 20 кастрычніка „суботнік“ у фонд індустрыялізацыі краіны.

Падрыхтоўка малодшага тэхнічнага пэрсаналу.

З 1-га лістапада ў Менску адчыняюцца ўсесаюзныя 6 месячныя курсы для падрыхтоўкі малодшага тэхнічнага пэрсаналу дрэваапрацовачнай прамысловасьці. На курсы будзе прынята з прадпрыёмстваў БССР 60 рабочых і 20—з іншых рэспублік Саюзу. Утрыманьне курсаў будзе каштаваць каля 40 тысяч руб.

За курсантамі захоўваецца заработная плата па прадпрыёмству і, апрача таго, будзе выплачвацца па 3 руб. сутачных і кватэрных.

Уцягненьне яўрэйскай местачковай моладзі ў прадпрыёмствы.

У бягучым гаспадарчым годзе ў розныя прадпрыёмствы беларускай рэспубліканскай прамысловасьці будзе накіравана 500 чалавек яўрэйскай местачковай бядняцкай моладзі.

Крэдытаваньне пайшчыкаў на гародніну.

Праўленьне Менскага ЦРК адпускае крэдытаваньне на набыцьцё гародніны з разрахунку па 8 р. на пайшчыка. Па жаданьню пайшчыкаў магазыны ЦРК дастаўляюць гародніну за рахунак пайшчыкаў на кватэру.

Прымацаваньне пайшчыкаў да магазынаў МЦРК.

З 14-га кастрычніка пачалося прымацаваньне пайшчыкаў да магазынаў МЦРК для атрыманьня дэфіцытных прадуктовых тавараў. Першыя дні прымацаваньня паказалі, што апошняе праходзіць вельмі слаба.

Праўленьне МЦРК яшчэ раз папярэджвае пайшчыкаў, што тыя з іх, якія да 21 кастрычніка (уключаа) не прымацуюцца да магазынаў—ня змогуць атрымаць лістападаўскай нормы цукру, крупы і інш. дэфіцытных прадуктаў.

Будаўнічыя курсы ЦІП.

Бел. кам. „Озет'а“ і НКПрацы арганізуюць у бягучым навучальным годзе курсы ЦІП для яўрэйскай бядняцкай часткі моладзі мястэчак і неакруговых гарадоў.

На курсы будзе прынята 50 чал.; курсанты будуць забясьпечаны 20-рублёвай стыпэндыяй.

За нежаданьне вывучаць беларускую мову.

Загадчык полацкага аддзяленьня Саюзхлеба Г. А. Палякоў упарта адмаўляўся вывучаць беларускую мову. Полацкая акруговая нацкамісія пастанавіла зьняць Палякова за гэта з работы. Нацкамісія ЦВК БССР зацьвердзіла пастанову Полацкай Нацкамісіі.

Новы нядзельны унівэрсытэт у Барысаве.

Культаддзел ЦСПСБ супольна з сэкцыяй навуковых працаўнікоў арганізуе ў Барысаве нядзельны рабочы унівэрсытэт.

Нядзельны унівэрсытэт пачне працаваць з 1-га лістапада і будзе абслугоўвацца навуковымі працаўнікамі Менску.

Перападрыхтоўка працаўнікоў культасьветных устаноў.

У бягучым навучальным годзе будзе праведзена шэраг кароткатэрміновых курсаў для перападрыхтоўкі працаўнікоў розных культасьветных устаноў. Наркамасьветы адпусьціў на ўтрыманьне гэтых курсаў 22400 рублёў.

Усебеларуская канфэрэнцыя дашкольных працаўнікоў.

Калегія Наркамасьветы пастанавіла склікаць усебеларускую канфэрэнцыю дашкольных працаўнікоў. Вылучана спэцыяльная камісія для праведзеньня падрыхтоўчай працы да канфэрэнцыі. Апрача менскіх дашкольных працаўнікоў, у канфэрэнцыі прыме ўдзел да 60 дэлегатаў з іншых акруг БССР. Канфэрэнцыя працягнецца некалькі дзён. Тэрмін скліканьня канфэрэнцыі вызначыць падрыхтоўчая камісія.

Культпраца сярод беспрацоўных.

Дзеля ўзмацненьня культпрацы сярод беспрацоўных на Менскай Біржы Працы арганізоўваюцца 3 школы для ліквідацыі няпісьменнасьці, якія ахопяць звыш 120 чал. Акрамя таго арганізоўваюцца курсы для вывучэньня беларускай мовы.

Друкаваная газэта на гуце „Кастрычнік“.

Прэзыдыум ЦП саюзу хэмікаў, разгледзеўшы пытаньне аб выпуску друкаванай газэты на гуце „Кастрычнік“, пастанавіў лічыць мэтазгодным выпускаць гэткую газэту. Пытаньне аб канчатковае вырашэньне перададзена ў СНК. Газэта будзе друкавацца ў друкарні газэты «Камуніст».

На с.-г. выстаўцы ў Доме Селяніна.

З мэтаю лепшага азнаямленьня працоўных з дасягненьнямі калгаснага будаўніцтва тэрмін зачыненьня с.-г. выстаўкі ў Цэнтральным Доме Селяніна працягнут да 20 кастрычніка.

Выстаўка адчынена штодзённа з 9 да 3 гадзін дня і ад 6 да 9 гадзін увечары. Уваход вольны.

„Сав. Беларусь“ дапамагла.

ЛЯСЬНІЧЫ БУДЗЕ ЗЬНЯТ.

№ 80 нашай газэты быў зьмешчан допіс „Безгаспадарчасьць у лясьніцтве“. Аўтар допісу пісаў аб частых пажарах у гэтым лясьніцтве.

Аршанская акр. РСІ паведамляе, што пры расьсьледаваньні факты поўнасьцю пацьвердзіліся. Справа перададзена пракурору.

ЗЬНЯТЫ З ПРАЦЫ.

У нашай газэце быў зьмешчан допіс, у якім пісалася аб валакіце пры землеўпарадкаваньні вёскі Майсеева, Горацкага раёну.

Камісія Аршанскай акр. РСІ, расьсьледаваўшы справу, знайшла, што землеўпарадкаваньне цягнулася ў працягу 7 год, у выніку чаго былі дыскрэдытаваны савецкія ўстановы. Выходзячы з гэтага, загадчыку райза т. Жыліну пастаноўлена абвесьціць вымову, былыя землеўпарадкаваўцы Леўшуноў, Шэстакоў і Марчэнка з працы зьняты, ім забаронена наогул займаць адказныя пасады ў савецкіх, каапэрацыйных і іншых установах.

ПРАЦА ПАЛЕПШЫЛАСЯ.

Допіс „На нашых вачох“ зазначаў, што арганізаваны ў 1925 годзе яўрэйскі калгас „Рэйтэр Штэйн“ разваліўся, што РВК не дапамог гэтаму калгасу.

Магілеўскі акркалгассаюз дае наступнае тлумачэньне. У 1925 годзе быў арганізаваны каля Чавус яўрэйскі калгас. Гэты калгас за тры гады свайго існаваньня сябе не апраўдаў, бо сябры яго жылі ў горадзе і апрацоўвалі зямлю наездам, і наогул, нічога не рабілі дзеля ўтварэньня калектыўнай гаспадаркі. Сёлета гэты калгас рэарганізаваны ў калгас „Трактар“ і працуе пры новым складзе сяброў.

СПРАВАЧНЫ АДДЗЕЛ.

КАТЫРОЎКА ПАЗЫК НА 18-е КАСТРЫЧНІКА 1929 г.

	Куп.	Прад.
1 6 проц. выйгр. паз.	4.96	—
Беспроц. выйгр. паз. 26 г.	127.75	129.75
Выйгр. пазыка 1929 г.	100.35	100.75
10 проц. выйгр. паз. 27 г.	25.64	25.74
3-я сялянск. выйгр. паз. 27 г.	5.01,5	—
Дзярж. паз. узм. сял. гас.	10.41	10.75
1 выйг. паз. індустр. 27 г.	25.23	25.33
2 „ „ „ проц.	25.36,5	25.46,5
2 „ „ „ 6-проц.	25.36,5	25.46,5
11 проц. дзярж. паз. 28 г.	101.43	101.48
12 проц. рэнтная паз. 27 г.	104.51	—

Апавяшчэньні.

ДОМ АСЬВЕТЫ.

— Сёньня кіно «Луна слева» толькі для сяброў саюзу.

Пачатак а 8 гадзіне і 10 гадзіне.

У сераду 23-10—Юнсэкцыя Дому ладжвае дыспут на тэму:

„Пралетарская літаратура ў Беларусі“, з уступным словам выступіць загадчык АПАД ЦК КПБ т. СЯНЬКЕВІЧ.

У якасьці апанэнтаў выступяць праф. Вальфсон, праф. Ігнатоўскі, праф. Барычэўскі, праф. Піотуховіч, дац. Бухаркін, т. Бабарэка, т. Галавач, т. Канаплін, т. Аляхновіч і інш. таварышы, а таксама прадстаўнікі літаратурных аб'яднаньняў БелАПП, „ПОЛЫМЯ“ і „ЎЗВЫШША“.

Білеты ў канцэлярыі дому.

— У суботу 19-Х, у клюбе працасьветы (Камуністычная 19) адбудзецца пашыраны пленум Фрунзаўск. РК Мопр з удзелам актывістых Мопр. Парадак дню:
1) Аб сацспаборніцтве.
2) Аб кампаніі зімовае дапамогі.
3) Плян працы райкому.

Члены пленуму райкому і члены і канд. бюро яч. і рэвкамісій павінны зьявіцца ў абавязковым парадку. Запрашаецца актыў Мопр.

Фрунзаўскі РК МОПР.

ПЭДГАБІНЭТ.

У пятніцу, 18 кастрычніка г. г., роўна ў 7 гадз. увеч. адбудзецца 1-ы арганізацыйны сход сэкцыі грамадзка-карыснай працы, самакіраваньня і піонэр. руху.

У панядзелак, 21 кастрычніка г. г., у 7 гадз. увечары—1-ы сход сэкцыі політэхнічнага выхаваньня.

Яўка настаўнікаў і піонэр. працаўнікоў, якія запісаліся для працы ў сэкцыях—абавязкова.

Адказны рэдактар **П. ШАСТАКОЎ.**

ТЭАТР-КІНО

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА“.	З панядзелка 14 кастрычніка „СТАРОЕ І НОВАЕ“.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	З панядзелка 14 кастрычніка амэрыканскі фільм „НАНУК“ у 6 частках. Звыш праграмы: кіно-хроніка САВКІНО № 49. Пачатак а 7 гадзіне. Каса а 5 гадз.
КІНО ПРАЛЕТАРЫ	З панядзелка 14 кастрычніка амэрыканскі фільм „СТАРАЯ № 99“ камэдыя ў 6 частках. Звыш праграмы: кіно-хроніка САВКІНО № 53. Пачатак—а 7 з пал. гадз. Каса а 6 гадз.
1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР“.	З панядзелка 14 кастрычніка „ЧАНГ“ у 6 частках. Каса адчынена штодня ад 2 гад. Па нядзелях і серадах ад 12 гадз.

СЁНЬНЯ, У ПЯТНІЦУ, А 8 з палов. ГАДЗІНЕ ЎВЕЧАРЫ Ў ДОМЕ ПІСЬМЕНЬНІКА (Савецкая, 68)

АДБУДЗЕЦЦА СХОД МЕНСКАЙ ФІЛІІ БелАПП.

НА ПАРАДКУ ДНЯ:
1. Аб нац.-дэмакратызьме і нацыянал-фашызьме—даклад т. А. НЕКРАШЭВІЧА.

Запрашаюцца на сход члены „ПОЛЫМЯ“, „УЗВЫШША“, члены т-ва драматургаў і кампазытараў, усе беларускія пісьменьнікі і рэвалюцыйныя мастакі.

БЮРО ФІЛІІ.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Комсамольскі білет № 104682 Егуткіна І. А., выд. Юр'евіцкай яч. ВКЛСМ, кв. 682п.

— Асабовая кніжка № 67 абавязанага Тэванюка Г. Г., выд. быўш. Бунавіцкім ВВК, кв. 684п.

— Мэтрычн. выпісь нарадж. 1913 Будоўскага М. па нарвіду, выд. Мазырскім Загсам, кв 635п.

— Вайсковы білет Яроцкага С., выд. 2-м артпалком, кв. 686п.

— Квіт. за № 1062 Вольфсона Ю. Б., выд. Барысаўскім Камгаспад,. кв. 687п.

— Асабовая кніжка Майнуша В. Г., выд. Кішына-Слабодзк. ВВК, кв. 688п.

— Асабовая кніжка № 67 Савёнко А., выд Мазырскім ваенкаматам, кв. 689п.

— Вучотна-конская кніжка № 8163 Коўшуна І. П., выд. Юравіцкім РВК, кв. 690п.

— Службовая кніжка Валахановіча М. І., выд. Узьдзенскім РВК. кв. 679п.

— Вучотна-вайсковая кніжка, 2) паявая кніжка № 98, выд. Тульгавіцкім П. О., 3) сяброўскі білет № 47597, выд. саюсам сельгаслесрабоч., 4) кніжка ашчаднай касы № 13, Далінчука В. М., кв. 691п.

— Асабовае пасьведчаньне Скабенка В., выд. Патоцкай сельрадай Кіеўск. акр., кв. 680п.

— Сяброўскі білет № 1188 прац. зямлі і лесу Галуза С., выд. Веляціцкім лясьніцтвам, кв. 681.

— Прыпісная кніжка дапрызыўніка нарадж. 1907, г., выд. Гэрэцкім РВК, 2) сяброўкі білет с-гасп. рабочых за № 40563, выд. Аршанск. аддз. 3) каапэрац. кніж., выд. Гарэцкім ЕПО, 4) студэнцкі білет № 804-ас., выд. кіраўніцтв. с-г. акадэм. на імя Змушко М. П., кв. 673п.

— Сяброўская кніжка № 812 Лільніка М., кв. 667п.

— Квіт за № 2054 Бараноўскага М. І., выд. Ельскім аддз. лесбела, кв. 668п.

Нарсуд Вушацкага р-ну Полацкай акругі м. Вушач на падставе прысуду за 27 верасьня 1929 г. і арт. 196 з адз. 1 ч. 195 КК за нядбайныя адносіны да даручаных яму абавязкаў абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр-ну Шацілаву Івану Антонаву па 196 з адз. 1 ч. 195 арт. КК, з сялян г. Менску, 24 г. пісьмены, 6-п. несудзімы па прафэсіі шофэр, беларус.

Менскі Загс выклікае Марцюлянка Канстанціна Осіпава на 14 лістапада 1929 г. па справе аб скасаваньні шлюбу з гр. Марцюлянік Францыткай Вікенцьевай.

— Вучотна-конская кніжка Баброўскага А., кв. 677п.

— Кніжка на атрыманьне дапамогі для дзіцяці, выд. Самахвалаўск. страхкасай на імя Луты, кв. 678п.

— Асабовая кніжка запасн. за № 1403 Машкоўскага А., выд. Каралінскім РВК кв. 676п.

— Вайсковы білет нарадж. 1908 г. Максмона М., выд. Макарскім ваенкаматам, кв. 692п.

Ашчадн. кніжка за № 2028, выд. Скарадзянск. ашчадн. касай і сяброўскі білет, выд. Каралінск. РМК. Тычыня М. І., кв. 665п.

— Вайскова-вучотная картка Лаўрушка Г., выд. Барысаўскім вайск. камісар., кв. 666п.

Галоўлітбел 595.

Друкарня БДВ.